

کلاس
های
بایع
تاریخ
معماری
معاصر
۱۴۰۱ کنکور
ارشد و
دکتری

مدرس: سید علیرضا کوچکی

@tarikh_memari00
@tarikh_tests

۱۴۰۰-۱۴۰۱

تحلیل سوالات کنکور معماری (تاریخ معماری)

مدرس: سید علیرضا کوچکی

۱) میدان کاپیتول

۳) معبد تمپیه تو

رهنما (بیشتر فته)

میدان کاپیتولین

میکل آنژ (میکل آنجلو بوناروتی) نقاش، پیکر تراش، معمار و شاعر ایتالیایی

✓ هنر میکل آنژ به شیوه هنر سده پانزدهم آغاز شد و در دوره رنسانس متمدنی به اوج خود رسید و کمال مطلوب خود را دریافت کرد و در پایان به سبک باروک گرایش پیدا کرد

✓ طرح بازسازی و توسعه تپه - میدان کاپیتولینه ۱۵۳۷ م

✓ میکل آنژ در سن پنجاه سالگی مأمور بازسازی تپه کاپیتولینه شد.

✓ پاپ مایل بود این تپه را که زمانی سمبل اقتدار روم بود به نماد قدرت رم در عهد حاکمیت پاپ ها بدل کند.

✓ وی تصمیم گرفت که نظر و تقلید از بدن انسان را در طرح خود بگنجانند.

✓ در روی این تپه دو ساختمان قدیمی که متعلق به روم باستان بود قرار داشت که یکی ساختمان سناتورها و دیگری کاخ شهرداری بود. بین این دو ساختمان یک زاویه ۸۰ درجه وجود داشت. میکل آنژ برای ایجاد تعادل

در طرح کلی تصمیم گرفت که ساختمان جدید با ساختمان های دیگر هماهنگ باشد و آن هم دارای زاویه ۸۰ درجه باشد.

✓ میکل آنژ برای تصویب طرحش برای کارفرما توضیح داده معماری باید تا آن حد از شکل بدن

انسان پیروی کند که اجزای هر ساختمان را به طور متقارن در پیرامون یک محور مرکزی و یکنانه قرار دهد و تناسبی چون تناسب میان بازوها و بدن و یا چشمها و بینی را داشته باشند و با این

مدعا توانست کارفرمایان را متقاعد کند.

✓ پس از آن فوراً به طراحی یک ساختمان دیگر در مجاورت دو ساختمان قدیمی دست زد که بعدها موزه کاپیتون نام گرفت.

✓ طرح یک میدان بیضی شکل بهترین شکل به دلیل دوزخه بودن میدان برای پیوستن اجزای

گونگون طرح بهم را در بین این سه ساختمان ارائه داده که در مرکز میدان پیکره سوار بر اسب مارکوس اورلیوس، از امپراطوران روم باستان، قرار دارد.

✓ در طرح این میدان میکل آنژ با تغییر زاویه بناهای میدان نسبت به هم به نوعی خطای پرسپکتیو را پوشاند.

✓ در این طرح میکل آنژ حجم های بزرگی را در کنار هم قرار داد و از ترکیب میدان، پلکان و شهر برای سازمان فضایی طرح خود بهره برد. رؤس دوازده گانه طرح ستارهای متضمن اشارات کیهانی

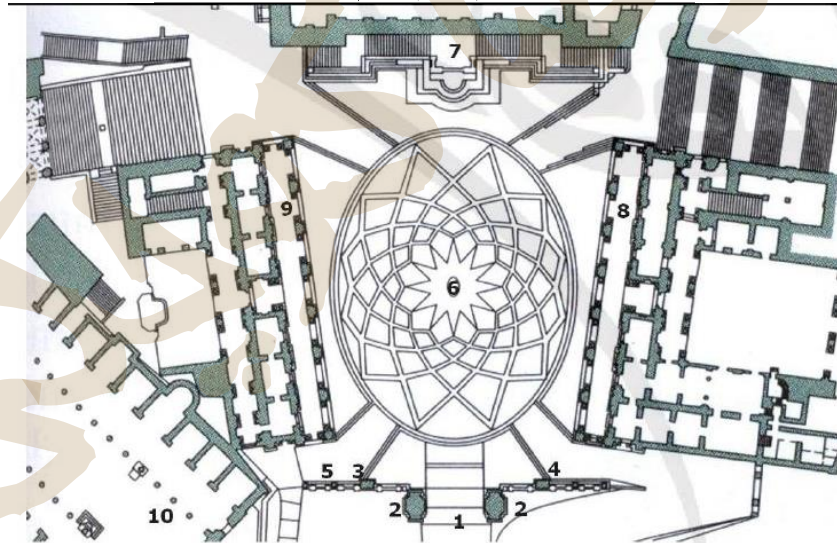
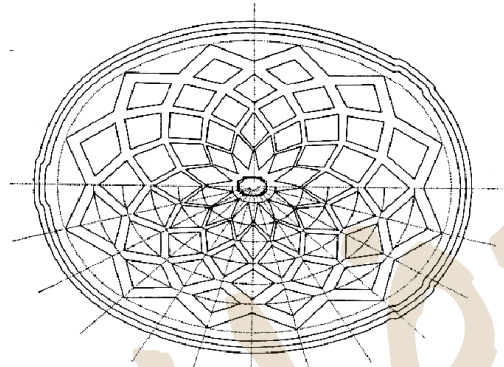
است و استفاده از شکل بیضی به دلیل ناپایداری هنسی آن است (موضوعی که در دوران کلاسیک از آن پرهیز می شد).

✓ میدان کاپیتول نشانی از آزادی از دست رفته یک شبه و بنایی یادگار از رویای غم انگیز خالق آن است.

✓ در طرح این میدان از نقشه ستاره ای شکل که نقشه مورد علاقه عصر رنسانس، استفاده شده است.

۲) کلیسای سان آندریا

۴) گنبد کلیسای فلورانس

- 1 Cordonata
- 2 Dioscuri
- 3 Statue of Constantine
- 4 Statue of Costans II
- 5 Trophics of Marius
- 6 Statue of Marcus Aurelius
- 7 Palazzo Senatrio
- 8 Palazzo dei Conservatori
- 9 Palazzo Nuovo
- 10 S. Maria in Aracoeli

۶۲- کدام فضاها، نخستین عبادتگاه‌های مسیحیان را در دوره پی‌گرد تشکیل می‌داد؟
صفحه ۵۹ از جزوه شماره ۲ کلاس جامع

کلاس
های
بایع
تاریخ
معماری
معاصر
۱۴۰۱ کنکور
ارشد و
دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجی

@tarikh_tests
@tarikh_memari00

۱۴۰۰-۱۴۰۱

3

- ۱) غارها، باسیلیکاهای رومی
- ۲) مقابر دخمه‌ای، باسیلیکاهای رومی
- ۳) غارها، خانه‌های خصوصی مبدل شده به خانه‌های انجمنی
- ۴) مقابر دخمه‌ای، خانه‌های خصوصی مبدل شده به خانه‌های انجمنی

دوره دیگر

مقابر دخمه‌ای کالیکتوس

✓ ریشه شکل‌گیری هنر مسیحی: در گورخانه‌های دخمه‌ای است.

✓ مسیحیان اولیه اجازه تصاحب زمین را نداشتند و مهم‌تر از آن می‌بایست به دور از چشم سربازان رومی اجسادشان را به خاک می‌سپردند.

✓ هنر در این دوره در مخفی‌گاه‌های زیرزمینی شکل گرفت. بارزترین آثار این دوره مقابر زیرزمینی هستند که به آنها مقابر دخمه‌ای (کاتاکومبها Catacombs) هم می‌گویند.

✓ این مقابر ابتدا به‌عنوان مخفی‌گاه برای پناهندگان بودند. این مقابر شبکه‌های گسترده‌ای

بودند از دالان‌ها و اتاقک‌های زیرزمینی.

✓ در این دخمه‌ها مراسم و آیین‌های سری مسیحی اجرا می‌شد.

✓ در این گورخانه‌ها تورفتگی‌هایی بود در سطح دیوارهای جانبی برای نگهداری اجساد

مردگان (لوکوس = تاقچه‌های تدفینی).

✓ اتاقک‌های زیرزمینی فضایی به‌عنوان نمازخانه تدفینی هم داشتند که تاق‌بندی

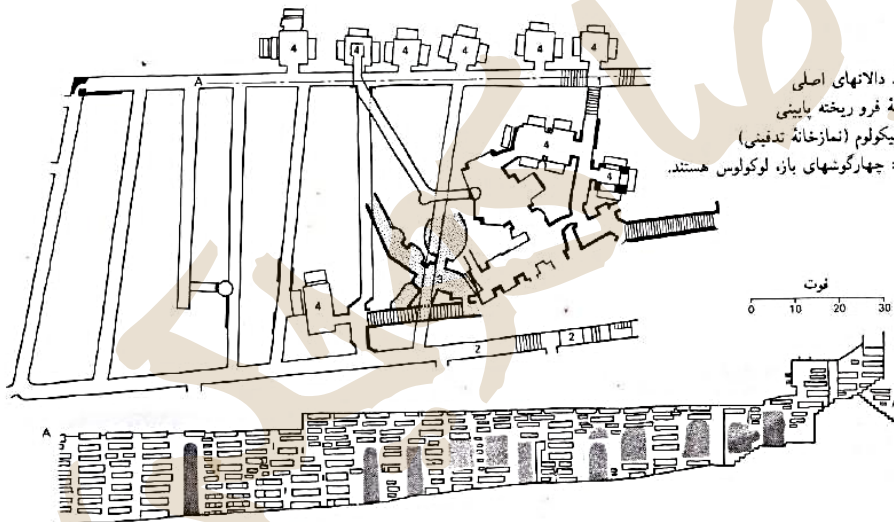
متفاوتی داشت و به کوپیکولوم معروف بودند.

✓ از نمونه‌های این مقابر دخمه‌ای می‌توان از مقبره دخمه‌ای کالیکتوس در رم نام برد.

✓ نقاشی‌ها در این دوره با مفاهیم دینی اما با الگوپردازی شدید رومی (حتی از نظر موضوع)

با موضوعات زندگی مسیحی و یارانش در سادگی زیاد مطرح بود؛ ویژگی اصلی

نقاشی‌های این دوره طبیعت‌زدایی بود.

۱ و ۲. دالانهای اصلی
۳. طبقه فرو ریخته پایینی
۴. کوپیکولوم (نمازخانه تدفینی)
توضیح: چهارگوشه‌های باز، لوکولوس هستند.

نقشه مقابر دخمه‌ای کالیکتوس، رم، سده دوم ب. م. و مقطع دالان اصلی کهن‌ترین منطقه.

۶۳- توصیف زیر مربوط به کدام گونه بنا در معماری دوران باستان است؟

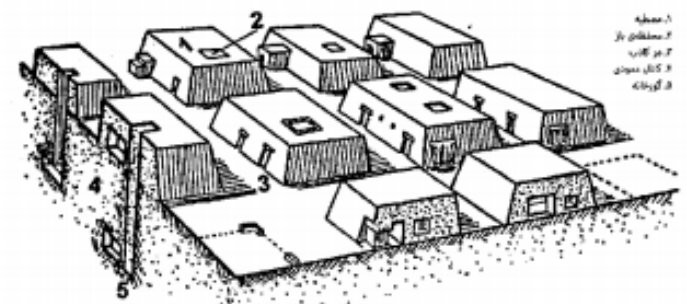
صفحه ۲۰ از جزوه شماره ۱ کلاس جامع

«ساختمان چهارگوشه‌ای از آجر یا سنگ با دیوارهایی پرشیب که بر روی مقبره‌ای زیرزمینی ساخته می‌شود و با هواکشی با بیرون رابطه می‌یافت»

- (۱) هرم
- (۲) مصطبه ←
- (۳) زیگورات
- (۴) گوردخمه

مقابر مصطبه‌ای

- ویژگی بارز این دوره آغاز معماری مقبره یا مصطبه‌ای است که نماد خاتمه ابدی مردگان است.
- معماری مقابر مصطبه‌ای Mastaba
- مصطبه به عربی یعنی سکو؛
- به شکل سکویی بلند و مستطیل‌شکل با دیوارهایی پرشیب و مفروش از سنگ یا آجر و ساخته شده بر روی محوطه تدفین؛
- قرار گیری محوطه تدفین در عمق زیاد زمین و اتصال آن به سطح زمین با هواکش؛
- شکل آن برگرفته از تپه‌های خاکی یا سنگی مقبره‌های پیشین؛
- عدم ارتباط سرداب (محوطه تدفین) در مقبره مصطبه‌ای با محیط خارجی؛
- اشیاء موجود در سرداب: نقاشی یا مجسمه متوفی، اشیاء نفیس و ظروفی که برای (کا) ضروری بود؛
- ارتباط مصطبه با فضای خارج از طریق در منتهی به به فضایی کوچک؛
- دارای سوراخی که از بالا جسد متوفی را از آن وارد می‌کردند (بیش از ۳۰/۵ متر به طرف پایین عمق داشت).
- طول مصطبه‌ها از ۴۰ تا ۶۰ متر و عرض آنها از ۱۵ تا ۲۵ متر و ارتفاع آن از ۳ تا ۹ متر متغیر بود.
- علت عمود نبودن دیوار + استحکام بیشتر این نوع (دیوارها) نسبت به دیوارهای عمودی.
- دارای نمای کاذب که نام و عنوان صاحب قبر روی آن بود؛

کلاس های جامع تاریخی معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجلی

@tarikh_tests @tarikh_memari00

۱۴۰۰-۱۴۰۱

۶۴- در معماری یونان باستان به معابد دور ستونی با پلان دایره که معمولاً پوشش سقف آن‌ها گنبدی بوده است، چه می‌گفتند؟

صفحه ۹ از جزوه شماره ۲ کلاس جامع

تولوس (۴)

گنج‌خانه (۳)

قربانگاه (۲)

مگارون (۱)

بناهای یونانی

تولوس

- ✓ هم سنگ بنای بولتوتریون؛
- ✓ بنایی گرد، عمدتاً برای تجمع مدیران و صاحب منصبان شهری؛
- ✓ تولوس در آگورای آتن نقش غذاخوری برای مدیران شهر داشت؛
- ✓ معماری آن شبیه مقابر مدور یونانی؛
- ✓ معمولاً پوشش سقف آنها گنبدی مخروطی و از جنس چوب، در ساختمان این‌گونه معابد بیشتر از هر سه شیوه معماری یونانی (دوریک و یونیک بیشتر) استفاده می‌گردید.
- ✓ تولوس‌های شهر دلفی، آتن و اپیداروس از بهترین نمونه‌های آن هستند.

کلاس
های
تابع
تاریخ
معماری
معاصر
۱۴۰۱ کنکور
ارشد و
دکتری

گزارش‌کننده: سید علیرضا کویلی

@tarikh_memari00

@tarikh_tests

۱۴۰۰-۱۴۰۱

۶۵- میدان‌های رومی چه نام داشتند و کدام فعالیت‌ها در آنها انجام می‌شد؟

(۱) آگورا - محل عبادت‌های جمعی

(۳) آگورا - محل اجتماع و دادوستد بودند.

(۲) فوروم - محل اجتماع و دادوستد بودند.

(۴) فوروم - محل عبادت‌های جمعی

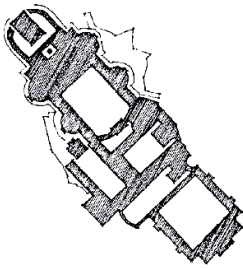
بنایهای رومی

فوروم

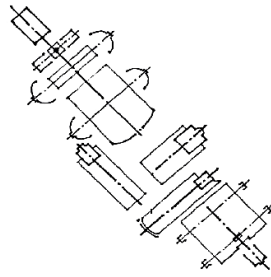
فوروم Forum

- ✓ در زبان لاتین فوروم هنوز به معنای مباحثه علمی و منطقی است و معادل کلمه میزگرد یا پانل علمی به کار می‌رود.
- ✓ عموماً منطقه فوروم (معادل آگورای یونانی) بر یکی از زوایای ایجاد شده در تقاطع دو خیابان اصلی شهر قرار می‌گرفت و معمولاً پلان مستطیلی شکل داشت.
- ✓ ریشه این فضای شهری در معماری یونان (ترکیبی تحول یافته از آگورا و آکروپولیس)؛
- ✓ مهمترین نقطه‌ی فوروم‌ها، باسیلیکا است که از لحاظ لغوی به معنای تالار شاهانه می‌باشد.
- ✓ نقشه‌ی فوروم‌ها به‌عنوان یک واحد یکپارچه تهیه نمی‌شد و هر فوروم به فوروم دیگر اضافه می‌گردید.
- ✓ در واقع فوروم مرکز فعالیت‌های دینی، بازرگانی و اداری بوده و قلب تپنده شهر به شمار می‌رفته است.
- ✓ فوروم یا میدان رومی، در هر حالتی که ساخته می‌شد کارکرد فضای باز شهری خود را از دست نمی‌داد.
- ✓ شاکله اصلی فوروم متشکل از محوطه‌ای باز، بازار، معبد، تئاتر، باسیلیکا و حمام عمومی بود.
- ✓ از نظر ویترولیوس ابعاد فوروم با جمعیت شهر متناسب است.
- ✓ تناسب فوروم براساس نظر ویترولیوس از مستطیلی منتج می‌شود که ابعاد آن نسبت سه به دو داشتند.
- ✓ فوروم در اصل ترکیبی تحول یافته از آگورا و آکروپولیس یونان است.
- ✓ فوروم ترایانوس، امپراتوری و پمپئی از مهمترین فوروم‌های رومی محسوب می‌شوند.
- ✓ همچنین فوروم تراژان در سال‌های ۱۱۲ تا ۱۱۳ م. ساخته شد و نمونه‌ای کامل از این فضای شهری به‌شمار می‌رود.

صفحه ۴۱ از جزوه شماره ۲ کلاس جامع

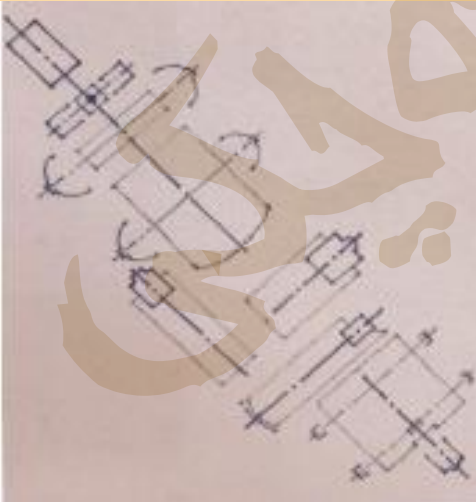

فوروم‌های امپراتوری - سایت پلان - فضاهای پر و خالی.

فوروم‌های امپراتوری - دیگرام شکل‌گیری فوروم‌ها.

تست شماره ۸۴ کارگاه نکته و تست ۱۴۰۰

۸۴- کدام گزینه در مورد تصویر دیاگرام مقابل صحیح است؟

(a) معابد پادشاهی جدید مصر

(b) ورودی بازارهای رومی

(c) میدان‌های عمومی سلطنتی رومی

(d) مربوط به بناهای شهر آکروپولیس یونان

کلاس های پایه تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجی

@tarikh_memari00

@tarikh_tests

۱۴۰۰-۱۴۰۱

۶۶- در کدام دوره از ادوار معماری غرب، برای اولین بار نظام سازه‌ای ساختمان‌ها ظاهری بسیار نزدیک به نظام اسکلتی یافت؟

- (۱) گوتیک ← (۲) رومانسک (۳) رنسانس متأخر (۴) رنسانس متقدم

• تویزه‌های ضربدری (طاق و تویزه) و دیوار شفاف پدیده‌های اصلی معماری گوتیک جهت تفسیری تازه از معنای نور بودند.

• جسمانیّت زدایی کلیساهای گوتیک با نور که نماد معنای اصلی فضای مسیحی بود، محقق شد؛ این آثار، اسکلتی، تور مانند هستند و بر مضامین بنیادین کشیدگی و مرکزگرایی مبتنی می‌باشند.

• در کلیساهای جامع گوتیک شیشه‌های رنگین، نور طبیعی، فضا را از آلود می‌ساخت و گواه حضور مستقیم خدا بود. در کاتدرال گوتیک، خدا نزدیک آمد.

• شیوه گوتیک در پی منسجم و یکپارچه کردن اجزای منفرد است.

• صفت بارز صورت کلیسای جامع گوتیک را می‌توان «ماده روحانیت یافته» دانست.

• مشخصات معماری گوتیک: نقشه صلیبی لاتینی معمولاً با استفاده از سنگ‌های محلی، استفاده از تاق‌های نوک تیز و قوس در برج ناقوس، برج‌های بلند با ناودان کله‌اژدری (گارگویل)، پنجره چرخی و قوس نیزه‌ای مشجر، برجک‌های تزئین شده

تست شماره ۶۸ کارگاه نکته و تست ۱۴..

صفحه ۱۹ از جزوه شماره ۲ کلاس جامع

دشت بند معلق

✓ پاسخی به مسائل مهار نیروهای جانبی طاق؛

✓ قوس یا نیم‌قوس است که فشار وزن تاق را از بالای دیوار به یک تکیه‌گاه خارجی یا به اصطلاح پشت‌بند منتقل می‌سازد.

✓ معماران فرانسوی بنا به تجربه دریافتند که یک قوس در پشت‌بند نمی‌تواند به تنهایی رانش افقی تاق شبستان را مهار نماید لذا بر آن شدند تا دو نکته مهم را در مهار رانش نیروهای افقی در نظر بگیرند: مهار رانش نیروی اصلی تاق شبستان و مهار فشاری که در بالای تاق به وسیله برخورد باد به پاد به پاد تولید می‌شود و به دیوارها منتقل می‌گردد. بدین ترتیب پشت‌بندهای معلق دو قوسی، شکل گرفت. به نحوی که یک قوس در بالا و یک نیم‌قوس در پایین آن قرار داشت تا نیروهای بنا را مهار نماید و به سطح زمین انتقال دهد.

✓ یکی دیگر از دستاوردهای مهم پشت‌بند معلق، ایجاد ساختمان‌های استخوان‌بندی شده‌ای است که سازه آن در حجم بیرونی و درونی ساختمان نمایان است.

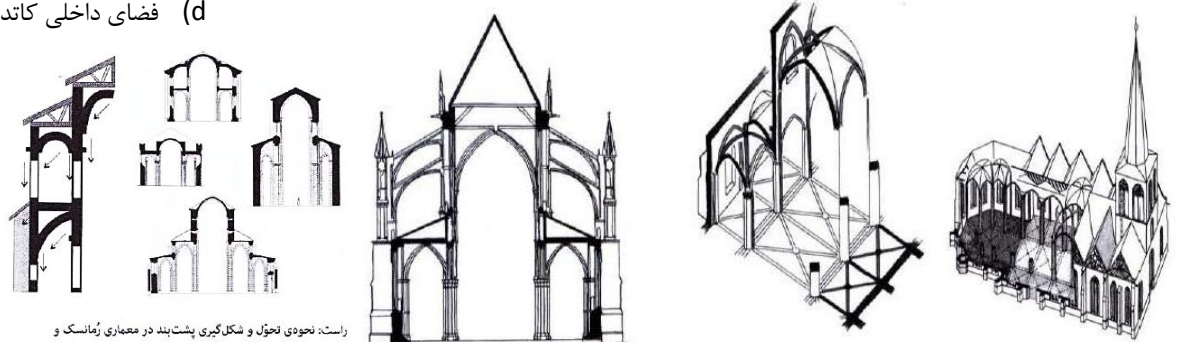
۸- در مورد ویژگی‌های کاتدرال‌های گوتیکی کدام گزاره نادرست است؟

(a) فرد می‌تواند اصول ارتباطی فضای داخلی و خارجی را از طریق عناصر فضایی حد واسط بین آن‌ها تشخیص بدهد.

(b) کاتدرال گوتیک دارای یک سازه سنگین و باربر است

(c) انتقال نیرو از دیوار به شبستان توسط یک سازه نامرئی توصیف شده است.

(d) فضای داخلی کاتدرال انتظام محوری دارد

راست: نحوه‌ی تحول و شکل‌گیری پشت‌بند در معماری رومانسک و گوتیک آغازین.

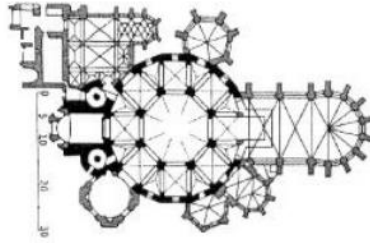
چپ: طرحی شماتیک از نحوه‌ی انتقال نیروهای تاق به پشت‌بند.

دیاگرام انتقال نیروهای تاق‌های شبستان به پشت‌بند ها.

گرام ارتباط عناصر سازه‌های تاقی شکل در

استخوان‌بندی کلیساهای گوتیک.

صفحه ۷۵ از جزوه شماره ۲ کلاس جامع

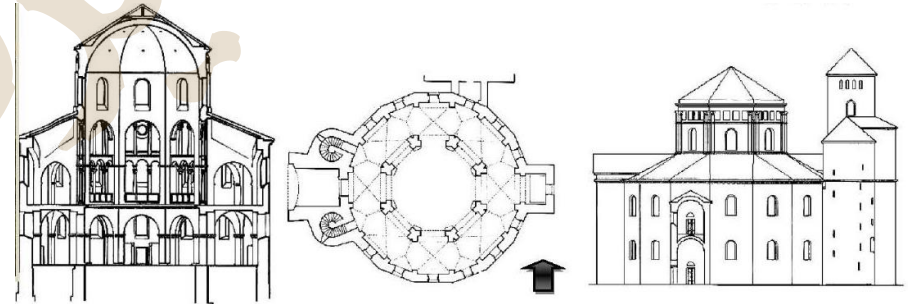

۶۷- نقشه زیر، متعلق به کدام بنا است؟

- (۱) کلیسای سان ویتاله در راون
- (۲) کلیسای مزار مقدس در اورشلیم
- (۳) نمازخانه کاخ شارلمانی در آخن ←
- (۴) مقبره و کلیسای سانتاگوستانتسا در رم

نمازخانه کاخ شارلمانی آخن آلمان

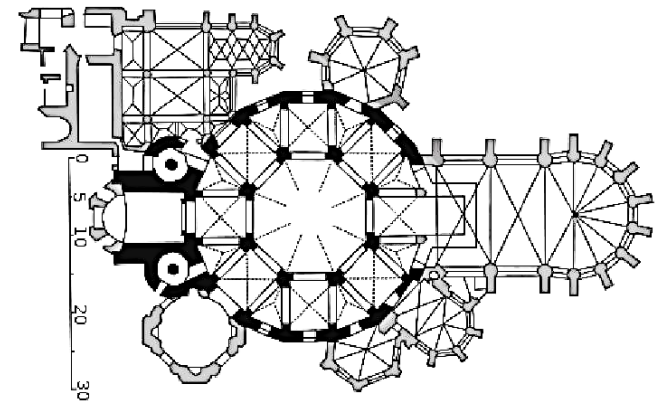
- ✓ نمونه بارز هنر کارولنژی نمازخانه سلطنتی شارلمانی است که به دستور شارلمانی در میان قصر ساخته شد.
- ✓ این بنا، پلانی هشت ضلعی دارد و با الگوبرداری از طرح کلیسای سان ویتاله ساخته شده است.
- ✓ ورودی این بنا در مرکز است و در کنار آن دو برج مدور قرار دارد که برای اولین بار در این بنا قابل ملاحظه است، به این ترتیب امپراتور می توانست هنگام عشا ربانی در ایوان حضور یابد و شاهد حضور مردمی که در بیرون تجمع کرده اند باشد.
- ✓ طرح این نمازخانه در مناطق مختلف آلمان بارها مورد اقتباس قرار گرفته است.

تست شماره ۶۶ کارگاه نکته و تست ۱۴..

در مقایسه ی دو بنای کلیسای سن ویتاله و نماز خانه شارلمانی کدام گزاره نادرست است؟

- (a) طرح پلان نماز خانه شارلمانی در مقایسه با کلیسای سان ویتاله محافظه کارانه تر طراحی شده است.
- (b) فضای داخلی گنبد و تاق های جانبی کاخ شارلمانی نقش مایه معماری پیش رومانسک است.
- (c) پیش شبستان کلیسای سان ویتاله در واقع به ورودی مرکزی کلیسا بدل شده است.
- (d) در طرفین ورودی نماز خانه دو برجی صدور قرار دارد که به حیاط اصلی کاخ مرتبط است

(۱) برامانته

(۲) میکل آنجلو

(۳) کارلو مادرنو

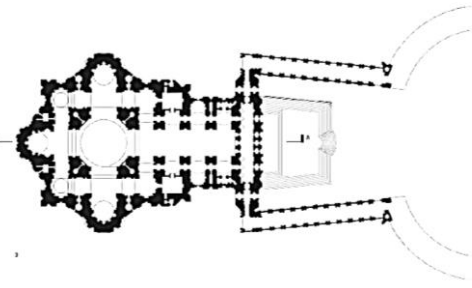
(۴) جووانی لورنسنسو برنینی

مادرنو-توجه صدن و نهای باسیلیکای سن پیترو

الحاقات و اصلاحات مادرنو و برنینی

- ✓ از مهمترین طرح‌های دوران باروک: میدان کلیسای سنت پیترو یا میدان ایلیکا (برنینی ۱۶۵۶).
- ✓ این میدان متشکل است از سه عامل معماری: میدان بیضی شکل، میدان مستطیل شکل و کلیسای سنت پیترو؛ دو پایوی گشوده شده میدان استعاره‌ای از آغوشی باز کلیسا برای پذیرش مؤمنان است.
- ✓ پلان متراکم در مرکز آن طوری که میکلانژ و برامانته طراحی کرده بودند پذیرفته نشد و طرح بازسازی محوطه مقابل میدان آن به کارلو مادرنو داده شد. مادرنو سه بلوک را به صحن افزوده و نقشه را از تقارن نقطه‌ای به تقارن محوری تبدیل کرد ولی طرح او با مرگش کامل نشد.
- ✓ سپس نوبت به جووانی برنینی (۱۶۵۶ میلادی) به عنوان هنرمند بزرگ باروک سپرده شد. او طراحی میدان عظیم مقابل کلیسا را برعهده گرفت و کلیسا را با دو بال دوزنقه‌ای همگرا به میدان بیضی شکل روبرو متصل کرد.
- ✓ در زیر گنبد این بناه خیمه مقدس را که دارای ستون‌های مارپیچی است، را تعبیه کرد.
- ✓ برنینی مجبور بود طرح خود را بر چند المان از پیش تعیین شده در محوطه منطبق نماید. این دو عنصر عبارتند از: ستون یادبودی که از مصر آورده شده بود و فواره‌ای که مادرنو طراحی کرده بود
- ✓ برنینی از این عناصر در تعیین محور طولی میدان بیضی شکل استفاده نمود.
- ✓ در طرح او محوطه میدان شامل دو ضلع نیم دایره‌ای رود رو هریک به ضخامت ۴ ستون استوار بر پیشانی، پیوسته با ستون‌های توسکانی بود.
- ✓ شکل بیضی میدان بر تک ستون هرمی (ابلیسک) مرکزی به عنوان کانون آن مبتنی است و دو فواره عظیم در چپ و راست آن واقع شده‌اند.
- ✓ این مجموعه با دو بازو که دو سوی فضای دوزنقه شکل را احاطه کرده‌اند، به نمای کلیسا متصل می‌شوند.

صفحه ۸۰ از جزوه شماره ۳ کلاس جامع

کلاس های جامع تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجی

۹- پلان های یک و دو به ترتیب متعلق به کدام دوره از تغییرات کلیسای سن پیترو رم است؟

- (a) تاکید بر مرکزیت توسط برامانته - استفاده از پلان محوری توسط مادرتو
- (b) تاکید بر مرکزیت توسط برامانته - پلان ملهم از صلیب رومی توسط برنینی
- (c) پلان ملهم از صلیب یونانی توسط میکل آنژ - استفاده از پلان محوری توسط مادرتو
- (d) پلان ملهم از صلیب یونانی توسط میکل آنژ - پلان ملهم از صلیب رومی توسط برنینی

تست شماره ۷۹ کارگزار نکته و تست ۱۴۰۰

یک

دو

@tarikh_memari00

@tarikh_tests

۱۴۰۰-۹۹

۶۹- معماری قدیمی ترین معابد هندو چگونه بود؟

۱) غارهای مقدس به عنوان معبد استفاده می شدند.

۲) بناهای چوبی که آثار شاخصی از آنها باقی نمانده است.

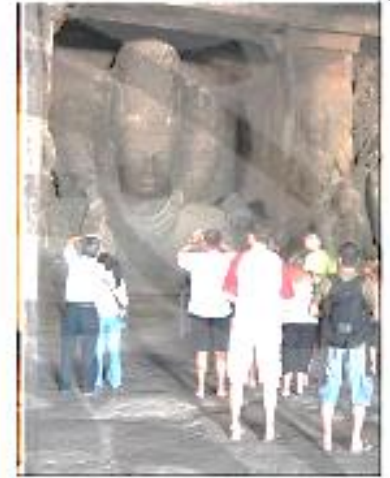
۳) محوطه های بکر طبیعی و مقدس به عنوان معبد استفاده می شدند.

۴) بناهای سنگی دارای حجاری های پرنقش و نگار که آثار مهمی از آنها باقی نمانده است.

غار آلفانتا

✓ بهترین دستاورد هند حاذق جزیره الفانتا در سده ششم میلادی؛

✓ دارای تالار ستون دار سنگی؛

صفحه ۲۸۹ از کتاب هنر در گذر زمان

نمونه های جسته گریخته ای از هنر هندو، مربوط به آخرین سده های پیش از میلاد به دست آمده است، ولی تاکنون هیچ اثر یا بنای بزرگ متعلق به دوران پیش از سده چهارم میلادی به دست نیامده است. در همان زمان، آیین هندو در ساختن معبد های غاری با آیین بودا به رقابت برخاست، و در وهله نخست تمثال های عظیمی در فرو-

رنگی های سطحی کنده کاری کرد. یکی از این تمثاها آواتارگراز ویشنو (تصویر ۸۲۹)، نام دارد که در اودایگیر نزدیک دهکده سانچی کشف شده است. در اینجا بکر دوازده بای واراها - موجودی

انسانگونه با سر گراز - در حالی نشان داده شده است که الهه زمین را از اعماق اقیانوس بیرون می کشد و این نشانه نجات دادن کره زمین از نابودی است. شکل نیرومند واراها، که نخستین بار توسط کوشانها ترسیم شده، الگویی برای هزاران تندیس بعدی شد که در شبیه سازی از آن ساخته شده اند. در طی چند دهه، برای غارهای دیگری در همان منطقه، درگاه های تندیسوار، ستون های داخلی، و تمثال های مرکزی ساخته شدند.

در طی سده ششم، در سمت جنوب و در امتداد کوه های سنگی پاداشی، پادشاهان امپراتوری چالوکیسان یا چالوکیسه غارهایی چهارگوشه از دل کوهها برآوردند که ستونها، دیوارها، و سقف های مزین به پیکرهای خدایان معبود ایشان داشتند. روایتهای ورودی و داخل این غارها به ستونهای تزئینکاری شده بسیار محدود می شدند، و ترتیبشان طوری بود که توجه زائر را به معبد واقع در مرکز دیوار انتهایی جلب می کردند. در معبدی که وقف شیوا - یکی از دو خدای بزرگ آیین هندو - شده است، آیین خدا در حالت رقص آسمانی خود نشان داده می شود، و بازوان پرشمار وی همچون پردهای پروانه به گرد بدنش به گردش درمی آید (تصویر ۸۲۰). در برخی از دستهای این خدا آشیایی دیده می شود و بقیه با حالت های مجاز (موهرا) شبیه سازی شده اند، و هر شیء، و هر موهرا نشانه ای از قدرتهای خاص این خدا تلقی می شود. دستهای شیوا چنان ماهرانه و منطقی در کنار هم چیده شده اند که به سختی می توان بی برد که بیکترانش. آیین بیکره را یک نماد تلقی می کرده است نه تمثالی از یک موجود چند دسته.

شاید عالیترین دستاورد هنر هندو را یونان در جزیره الفانتا دید که صنعتگرانش در سده ششم میلادی، درون قلهای را خاکبرداری کردند و یک تالار ستوندار عظیم به وسعت سیصد متر مربع در دلش ایجاد کردند. بیننده، به محض ورود به آیین معبد، از میان ردیف ستونهای سنگین به درون آن غرقه می شود تا آنکه پس از مانوس شدن با تاریکی، شکلهای غول آسای سه سر دینس (تصویر ۸۲۱) را می بیند که تفرقه از دیوار مقابل پدیدار می شوند. در این سه سر دینس، شیوا در مقام مهابودا یعنی خدای خدایان و تجسم نیروهای خلاقیت، بقا، و تخریب شبیه سازی شده است. تصور قدرت پدیدرنگ از مشاهده ابعاد سرها که تقریباً ۴۲۰ سانتی متر از سطح معبد ارتفاع دارند و بیننده در برابرشان کوتوله ای بیش جلوه نمی کند، به بیننده القا می شود. هر یک از این سه چهره، جنبه متفاوتی از عنصر جاودانی را بیان می کند. چهره مرکزی، نه سختگیر و نه مهربان است، در عالیترین حالت درون نگری جاودالی است و به عالمی ورای بشریت می نگرد. دو چهره دیگر، یکی نرم و لطیف، یکی خشمگین و ترسان، از توالی تولد و تخریب حکایت دارند که فقط در اثر اتحاد انسان با جوهر خدایی می توان بدان پایان داد. آرامی و اطمینان حاکم بر زمانه را می توان از چهره نگاهبانان معبد خواند، که با قامتی برافراشته، آسوده،

کلاس های تاریخ معماری معاصر ۱۳۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گزارش کننده: سید علیرضا لوجلی

@tarikh_tests @tarikh_memari00

۹۹-۱۴۰۰

صفحه ۳۵ از جزوه شماره ۱ کلاس جامع

۷۰ کدام مورد، عظیم‌ترین و پرکارترین مکان مذهبی بودایی جهان است؟

(۱) استوپای سانچی در هند

(۳) معبد آنگکورات در کامبوج

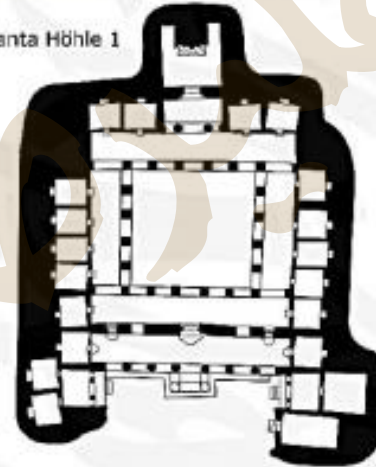
(۲) معبد آسمان (بهشت) در پکن

(۴) چایتیای غارهای آجاتا در هند

معبد غاری آجاتا

- ✓ پر از نقاشی‌های مذهبی (بیشتر آنها درباره بودا)
- ✓ نمونه‌ای عالی از هنر ترکیبی خاص معابد هندی، نیمه معماری و نیمه پیکرتراشی.
- ✓ برخی از این غارها دارای تالارهای اجتماع وسیع (دارای سقف کنده کاری و نقاشی شده)؛

Ajanta Höhle 1

صفحه ۳۷ از جزوه شماره ۱ کلاس جامع

• آنگکورات از زمان **هندو** تا استفاده **بودایی** از دوران اواخر قرن سیزدهم تغییر یافت. معبد **امروزه هم توسط بودایی‌ها** به عنوان یک مکان عبادت امروز استفاده می‌شود و میتواند با **شانس کمتری** گزینه صحیح باشد.

• همچنین برای زمان ساخت و ساز غیرمعمول، آنگکورات وات به **ویشنو، خدای هندو**، نه پادشاه فعلی اختصاص داده شد.

• آنگکورات وات به طور غربی به غرب متصل می‌شود، جفتی که به طور معمول با مرگ در فرهنگ **هندو** ارتباط دارد.

باستان شناسان و محققان مخالف این موضوع هستند که چرا سازندگان باستان در آن زمان تصمیم گرفتند که از قانون (جهت گیری ساختارهای شرق) کنار بیایند.

تست شماره ۳۹ کارگزار نکته و تست ۱۴..

۹- از نقاشی‌های مذهبی در کدام بنای تمدن هند استفاده شده است؟

- (a) غارهای آجاتا
- (b) معبد ویشنو
- (c) برج بوده گایا
- (d) معبد تیجیالا

کلاس های باجم تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گزارشگر: سید علیرضا لویجی

@tarikh_tests @tarikh_memari00

۹۹-۱۴۰۰

۷۱- تمام موارد، از ویژگی‌های معماری مسجد جامع ورامین هستند، به جز:

۱) نماسازی جداره بیرونی بنا

۳) دستگاه ورودی واجد اجزای متنوع

مسجد جامع ورامین / ۷۲۶-۷۲۲ ه.ق.

مسجد جامع ورامین، مستطیلی است به طول حدود ۶۶ متر و عرض تقریباً ۴۳ متر کل ساختمان این مسجد، تناسب ۳ بر ۲ دارد. تهرنگ این مسجد، میانسرای چهارایوانی است. هر چهار ایوان این مسجد، رو به حیاط باز می‌شوند. اجرای ترمیمه پتکله بسیار زیبا در ایوان جلوی گنبدخانه از زیباترین پتکله‌های آجری است. ایوان جنوبی آن بزرگ‌تر ساخته شده و به طور کامل قرینه طراحی شده است. به خاطر اهمیت ارتفاع ضلع جنوبی دو طبقه ساخته شده است. قسمت شرقی آن محفوظ مانده و بقیه قسمت‌ها تخریب شده است و به همین دلیل وجود در گاهی‌ها (هشتی‌ها)، قرینگی کامل و ارتفاع بیش از حد به وضوح قابل ملاحظه است (شاید بتوان گفت شبیه مسجد زواره است).

ایوان‌های شرقی و غربی مسجد جامع دارای پنجره‌هایی است که چون در منطقه ورامین معمولاً یاد از شرق به غرب یا بالعکس می‌زند و سرعت وزش باد جز در مواردی خاص، از حالت نسیم گونه خارج نمی‌شود. آن پنجره‌ها که عمود بر جهت وزش باد ایجاد شده، با توجه به ابعاد مناسبی که دارد باعث می‌شود هوا به راحتی به داخل مسجد هدایت شده و پس از تماس با کف آجر فرش ایوان که در سایه قرار گرفته، گرمای خود را از دست داده، خنک شود.

صحن مربع شکل مسجد مانند یک فضای تقسیم عمل می‌کند به طوری که وقتی آسمان وارد صحن شود پس از وقت ساختن در حوض وسط صحن می‌تواند محل نشستن خود را در هر یک از چهار ایوان انتخاب کند.

مشاهدات مادام دیولافوا هنگام بازدید از ورامین در عهد

ناصرالدین شاه قاجار: ... باری پس از چهار ساعت راهپیمایی و

پایمال کردن محصول مزارع و شنیدن ناملايمات از زارعین بام

مخروطی شکل و گنبد مینای مسجدی که در میان مزارع سر برآورده

بود از دور پدیدار شد. این دهکده ورامین است.

صفحه ۲۲۸ از جزوه کلاس جامع

در این سوال باید منتظر **سنجش** بمانیم که از چه زاویه خاص خود به این سوال نظر کرده است. گزینه ۲ با اغماضات فراوان شاید بتواند نظر نهایی باشد اما گزینه ۳ صحیحتر است.

۲) نماسازی جبهه قبلی حیاط

۴) انتظام دقیق دهانه‌ها و جرزه‌ها

گنبد مسجد جامع ورامین از سایر بخش‌های بنا ارتفاع بیش تری دارد. ولی سردر ورودی و سردر شبستان‌ها، هر دو کوتاه ساخته شده تا گنبد به خوبی نمایان باشد. گنبد دو پوسته داشته که «خود» آن ریخته و آهیانه مانده است. گنبد آهیانه، از نوع ناری

است. ضلع شمالی که ورودی مسجد است از طریق ایوان‌های شرقی و غربی به ضلع جنوبی که نمازخانه در آن قرار گرفته، می‌رسد. ضلع شرقی هم، نقش ورودی - خروجی فرعی را داشته. سر در ورودی، بلند و کشیده ی مسجد با طاق نماهای دو طرف، نمودار ویژگی معماری عهد ایلخانی است. همچنین لازم به ذکر است که ورودی این مسجد، از بدنه‌اش بیرون زده است (مثل ورودی کاروانسراها).

تزئینات مسجد جامع ورامین

تمام این بنا با آجرهایی به ابعاد ۲۴ در ۲۴ سانتیمتر ساخته شده است و از گچبری، آجرکاری و کاشیکاری برای تزئینات آن استفاده شده است. ایوان شبستان بلند و زیبای مسجد جامع دارای کتیبه‌هایی ارزشمند است. کتیبه‌های سوره جمعه در متن و در حاشیه کتیبه‌های کوفی آن از نمونه‌های خوب کتیبه‌های گچبری این عصر است. انواع طرح‌های اسلیمی و خط‌های عربی، کوفی و فارسی در کتیبه‌ها دیده می‌شود. بالای محراب، تا گوشوارها هیچ کاشیکاری وجود ندارد. تلفیق متعادل آجر و

کاشی (مانند سلطانیه و جامع یزد) به خوبی در جای جای مسجد قابل مشاهده است. ایوان جنوبی مسجد به دهانه ۱۰.۵۵ و عمق ۴.۱۰ متر بزرگترین ایوان و تزئینی ترین بخش مسجد است. تزئینات این ایوان شامل کاشیکاری، گچکاری، آجرکاری، مقرنس و کتیبه‌های متعدد است. متن کتیبه سراسری، سوره جمعه است. سقف ایوان با کاشی معقلی و بخش نیم گنبد آن با مقرنس‌نزیین شده است.

کلاس های جامع تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لوجلی

@tarikh_tests @tarikh_memari00

۱۴۰۰-۹۹

12

۲۲- تمام موارد، از ویژگی‌های معماری سده نهم (دوران حکومت تیموریان) هستند، به جز:

صفحه ۲۳۷ از جزوه کلاس جامع

(۱) کاشی معرق

(۲) گنبد خیاره‌دار

(۳) دو منار بر طرفین نما (۴) محراب گچ‌بری شده

شاخصه های معماری تیموریان

سایر شاخصه های معماری تیموری

۱- استفاده از سقف‌های خیاره‌ای که حالت پرپره دارند.

۲- سقف‌های پیازی شکل که در این نوع شکم وسط قوس حالت بیرون زده‌ای دارد و چون شبیه پياز است به آن پیازی می‌گویند.

۳- شروع کاشی هفت‌رنگ (اگر تزئینات موجود در مسجد گوهرشاد را از این نوع بدانیم).

۴- استفاده از زمینه‌های مات و براق در کاشی‌کاری.

۵- استفاده از پیچ تزئینی رنگی که اولین بار در مسجد کبود تبریز استفاده شده است. معمارها به آن ناف لیلی هم می‌گویند.

ستون‌های مسجد وکیل شیراز به صورت پیچ است ولی آن جا سنگی است و بدون رنگ و اولین نمونه‌هایی که از رنگ و لعاب در آن استفاده شد مربوط به این دوران و بعد از آن است.

۶- کاشی سفید با گل سورمه‌ای و برعکس آن که این تأثیر معماری چین بر معماری ماست و در معماری عثمانی هم اثر گذاشت.

۷- گنبدخانه پشت ایوان‌های جانبی (در زمان سلجوقی‌ها ایوان اصلی به گنبدخانه می‌رسید ولی در این زمان ایوان‌های جانبی هم به گنبد می‌رسند) نمونه آن در معماری صفوی (مسجد امام اصفهان) است.

۸- وجود دو گنبدخانه پشت هم که این هم در معماری تیموری دیده می‌شود و هم در معماری آناتولی و عثمانی تأثیر گذاشت و در معماری‌های قبلی کمتر این را داشته‌ایم.

۹- استفاده از حیاط‌ها و گوشه‌های دارای پخی ۴۵ درجه (استفاده از پخی در حیاط‌ها و گوشه‌ها).

۱۰- شروع کاربردی و استفاده از کاربردی جهت پوشش سقف‌ها.

گنبد‌های عظیمی را که نمی‌توانستند با ترمیم بزنند از طریق قوس‌های متقاطع اجرا می‌کردند. مرحوم پیرنیا شروع کاربردی را در یزد می‌داند ولی در این جا و در زمان تیموریان، این تکنیک را در مقبره گوهرشاد می‌بینیم.

۱۱- استفاده از درگاه‌های سه قسمتی که به جای آن که از یک نقطه وارد شویم، اول وارد یک درگاهی می‌شویم که دو درگاهی در کنار آن قرار دارد و از طریق آن‌ها داخل حیاط می‌شویم.

۱۲- در کنار مناره استفاده از گلدسته در معماری باب می‌شود.

۱۳- اهمیت و تداوم مقابر مجزا برای خانم‌ها.

۱۴- جدایی مناره‌ها از ایوان‌ها؛ تا قبل از این مناره‌ها در دو طرف ایوان‌ها قرار می‌گرفتند که بار ایوان را به زمین منتقل کنند و یک کاراکتر استراکچری دارند. در معماری تیموری مناره‌ها از ایوان جدا می‌شوند و در دو طرف آن قرار می‌گیرند و نمونه آن مدرسه در میدان سمرقند است.

۱۵- دورزدیفه شدن طاق‌نماها در اطراف حیاط.

رواق‌های داخلی مسجد جامع اصفهان قبلاً یک طبقه بوده ولی بعد در زمان تیموریان آن را دو طبقه می‌کنند. معمولاً طبقه دوم حالت دارد و حجمی پشت آن وجود ندارد. شروع رواق‌های دو طبقه در مسجد گوهرشاد است.

در مدارس از این فرم زیاد استفاده می‌شد که کلاس‌ها (مدرس‌ها) در طبقه دوم بود و اتاق دانشجویان در طبقه پایین قرار داشته است.

۱۶- قرارگیری مقبره داخل ایوان.

- توجه به معماری چند ملیتی

- معماری قدرت

- ایوان‌های عظیم شهری

- مدرسه‌های زوجی

- رنگی شدن اینبه مذهبی

- استفاده از رنگ‌های سرد

- استفاده از ایوانچه، حجره، پستو

- ایوان منتهی به گنبدخانه جانبی (مسجد بی بی خانم سمرقند)

- زغره معرق (کاشی پیچ رنگی)

- استفاده از کاشی معرق

- گنبد‌های خیاره‌ای و گنبد‌های پیازی شکل و کاربردی‌های کامل

- شروع مقابر ۹ قسمتی

- باغ در باغ

- باغ شهرها

- باغ تخت

- شروع کاخ‌های ۹ قسمتی

- ادامه گنبد‌های دوپوش گسسته

تست شماره ۲۷ کارگاه نکته و تست ۱۴۰۰

کدام گزینه، ویژگی دوره تیموری نمیباشد؟

(a) ساخت گنبد‌های پیازی شکل خیاره‌ای

(b) اهمیت تداوم مقابر محراب‌های برای بانوان

(c) جدایی مناره از ایوانها

(d) دو طبقه شدن مدارس

(e) فضای رنگین در مساجد

(f) انتظام قضایی پیچیده در مساجد

(g) خلوص هندسی در مساجد

(h) استفاده از تناسبات کشیده و باریک در مساجد

(i) معماری توده‌ای و سنگین

(j) رواج بسیار زیاد پوشش طاق و تویزه

کلاس
های
بایع
تاریخ
معماری
معاصر
۱۴۰۱ کنکور
ارشد و
دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لوجلی

@tarikh_tests
@tarikh_memari00

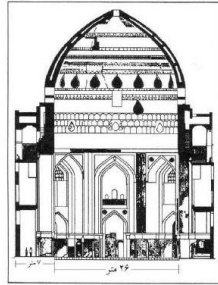
۱۴۰۰-۹۹

13

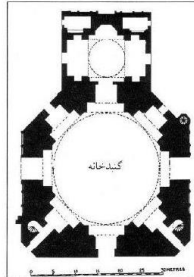
۲۳- تمام موارد، از ویژگی‌های معماری مقبره سلطان محمد خدابنده (گنبد سلطانیه) هستند، به جز:

صفحه ۲۲۱ از جزوه کلاس جامع

گنبدخانه این بنا آشکارا ویژگی‌های گنبدخانه‌های آذری را دارد. یک هشت ضلعی با هندسه‌ای بسیار قوی در نما، پلان و تناسبات. همچنین لازم به ذکر است که گنبد دارای چهار ورودی بزرگ و چهار ورودی کوچک است در اطراف هشت ضلعی این گنبدخانه. هشت صفت بسیار عریض وجود دارد که گنبدخانه به آنها باز می‌شود در حالت کلی می‌توان گفت که گنبدخانه‌های شیوه آذری همه صفت دارند، نه تاق نما. (تاق نما از ویژگی‌های شیوه رازی است).

برش گنبد سلطانیه

پلان گنبد سلطانیه

(۱) تعبیه رواق (غلام‌گرد) در دو تراز رو به فضای داخلی و خارجی

(۲) استفاده از گوشه‌سازی برای افزایش گنبد بر فراز پایه گنبدخانه

(۳) استفاده از قطاربندی تزئین شده با کاشی معرق در جداره خارجی

(۴) به‌کارگیری دو نوع تزئینات معقلی و نقاشی روی گچ در فضای داخلی

بزرگ‌ترین و عظیم‌ترین بنایی که از زمان ایلخانان باقی مانده گنبد سلطانیه است. بیشترین اهمیت آن به خاطر عظمت بنا، حرکت به سمت ارتفاع و دهانه‌های بزرگ است و نیز به خاطر ظریف شدن تزئینات می‌باشد. سلطانیه یک مجموعه ساختمانی بوده است مشتمل بر یک بیمارستان، خانقاه و میانسرای بزرگ، که از این مجموعه تنها گنبدخانه و آرامگاه الجایتو (تربت‌خانه) بازمانده است و فضای تربت‌خانه بعدها به آن افزوده شده است. گنبد سلطانیه، بلندترین گنبد

آجری جهان است. پلان آن یک هشت ضلعی منظم است (هر ضلع هفده متر طول دارد)

که یک تالار تنبی دارد و یک محراب و همچنین دو اتاق در طرفین. میانسرای

مجموعه سلطانیه تقریباً دو برابر میدان نقش جهان اصفهان است. این بنا یک هشت

وجهی است که قطر داخلی آن نزدیک ۲۶ متر و فاصله بین دو وجه خارجی ۴۲ متر

است. تعادل میان نماسازی بیرونی و درونی در این ساختمان نمایان است از ویژگی‌های دیگر

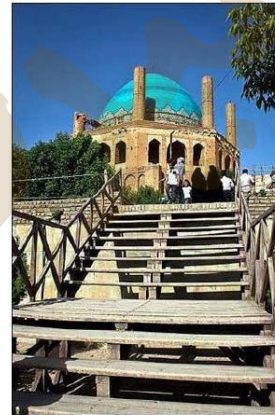
این بنا وجود ۸ مناره کوچک بر روی سقف و دور گنبد است (مثل آن چه در مقبره

امیر اسماعیل سامانی دیدیم).

نوک گنبد تا کف زمین ۵۰ متر دارد. گنبد سلطانیه، سبویی است با شیوه دو پوسته

پیوسته که چغد پایه آن چمانه است. خود گنبد، از کاشی‌های فیروزه‌ای رنگ پوشیده

شده که از رنگ‌های مورد علاقه مغولان است.

تست شماره ۱۸۹ کارگاه نکته و تست ۱۴۰۰

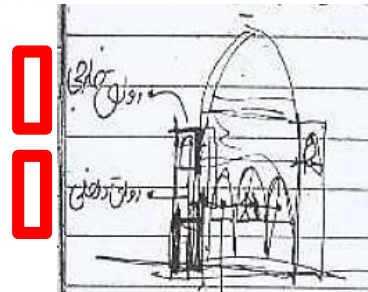
۹- هندسه پلان کدام اثر با گنبد سلطانیه مشابه است؟

(a) مقبره تورابک خانم

(b) بقعه دوازده امام یزد

(c) گنبد سرخ مراغه

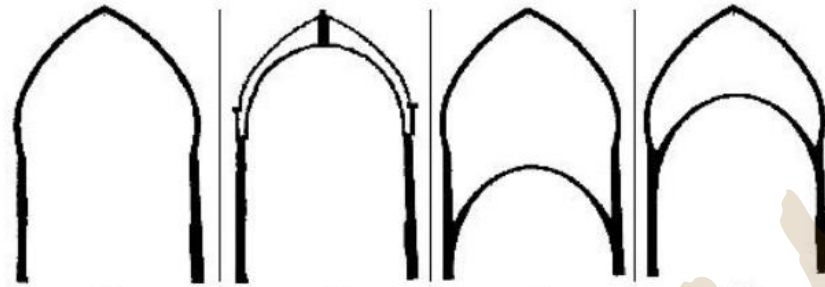
(d) آرامگاه خواجه اتابک کرمان

گوشه‌سازی برای تبدیل زمینه مربع به هشت ضلعی استفاده میشود

در این بنا زمینه خود هشت ضلعی است. و نیازی به گوشه‌سازی نیست.

و پتکانه موجود زیر گنبد نقشی در افزایش گنبد ندارد.

(د)

(ج)

(ب)

(الف)

د (۴)

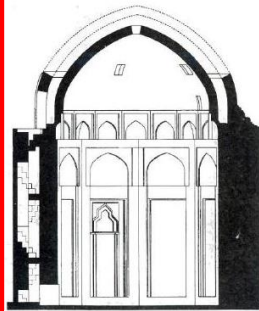
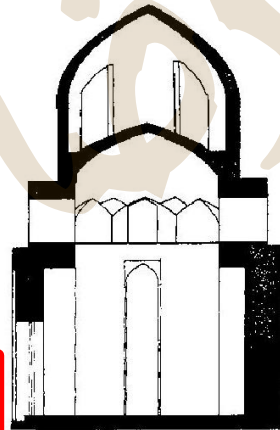
ج (۳)

ب (۲)

الف (۱)

تصویر شماره ۲: گنبد رک سه پوسته و ساختار سازهای آن

در گنبد دو پوسته گسسته، خود (پوسته بیرونی گنبد) به دو طریق روی گریو گردن گنبد قرار می‌گیرد.

۱- صورتی از اجرا که پاکار قوس به طور مستقیم به صورت خط قائم، کمی پایین کشیده می‌شود و بعد سوار گریو می‌گردد که به آن شلال گویند. مثل گنبد بارگاه مطهر حضرت رضا (ع).

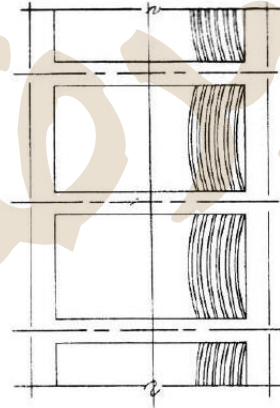
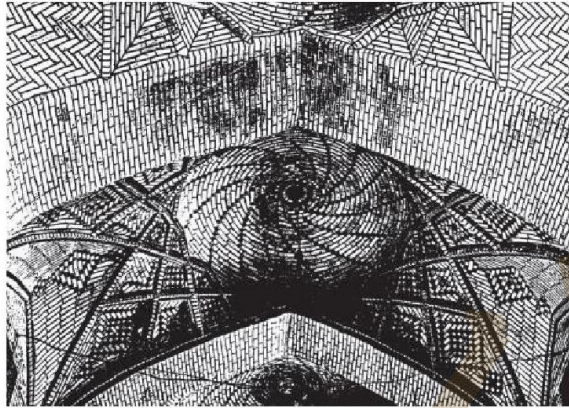
۲- صورتی دیگر که دنباله خود از پاکار به طرف داخل متمایل و بعد سوار گریو می‌شود که آن را آوگون نامند. به این شکل خود نیز آوگونه گویند. مثل مسجد جامع عباسی در اصفهان یا مدرسه چهارباغ اصفهان که آوگون روی گریو است.

۷۵- در کدام یک از انواع تاق‌سازی‌های رایج در معماری اسلامی ایران، از توپزه‌های فرعی عمود بر توپزه‌های اصلی در میانه دهانه استفاده می‌شود؟

(۱) تاق گرد (۲) تاق آهنگ (۳) تاق چهاربخشی (۴) تاق خوانچه پوش

انواع پوشش منحنی - تاق خوانچه پوش

برای تاق خوانچه پوش معمولاً از توپزه‌هایی با زمینه مستطیل استفاده می‌کنند. این تاق جنبه سازه‌ای نداشته و بیشتر به عنوان تزیینات استفاده می‌شود.

که آجر دور آن‌ها را گرفت، این آجرها هستند که بار اصلی را تحمل می‌کنند.

میان توپزه‌ها به روش‌های زیر پوشانده می‌شود و گونه‌های تاق و توپزه پدید می‌آید:

- تیر پوش (تخت): میان توپزه‌ها با تیر چوبی پوشانده می‌شود. گمان می‌رود این کهنترین روش باشد.

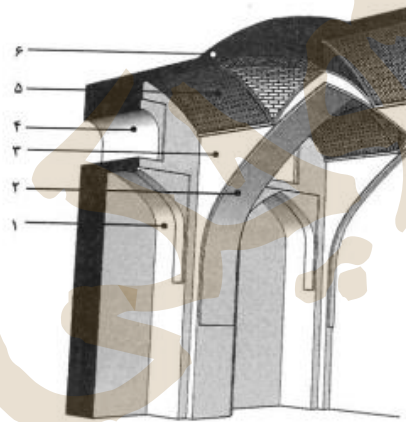
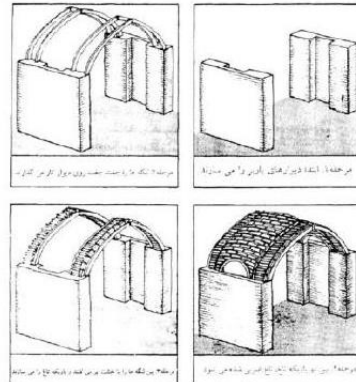
- آهنگ: میان توپزه‌ها با یک تاق آهنگ پوشانده می‌شود.

- کژاو یا کجاوه: میان توپزه‌ها با یک تاق خمیده در راستای چفد توپزه پوشانده می‌شود.

- خوانچه پوش: میان دو توپزه سه بخش می‌شود. در دو سو دو تاق آهنگ و میان آنها با یک گنبد کلبه پوشانده می‌شود.

- کاربندی: میان توپزه‌ها با کاربندی پوشانده می‌شود.

- تاق کلبه: میان توپزه‌ها با تاقی بنام کلبه پوشانده می‌شود.

تصویر ۲۰. اجزای تاق خوانچه پوش ۱- توپزه فرعی ۲- توپزه اصلی ۳- دیوار روی توپزه اصلی ۴- روزن ۵- تاق آهنگ ۶- تاق میانی ماخذ: (معماری ایرانی نیراش، ۱۳۹۱)

۱) قوس‌های متقاطع و به هم بافته

۳) قوس‌های مجاور به هم پیرامون یک دایره

۲) قوس‌های مطبق و بر فراز هم

۴) قوس‌های مجاور به هم در راستای یک خط

رسمی بندی: شبکه ای است مرکز گرا که از تقاطع منظم قوس های هم اندازه که در مرکز دایره ای دوران می کنند، پدید می آید. این قوس ها بر روی پایه های متقابل قرار می گیرند و به طریقی دهانه سقف را جمع می کنند. بر روی رئوس آن عرفچین ساده ای قرار می گیرد که به خاطر شکل خورشید مانندش شمشه نام دارد. انواع رسمی معمولاً به تعداد رئوس شمشه وسط، که در واقع معلوم کننده تعداد قوس های تشکیل دهنده آن است، شناخته می شوند.

رسمی معمولاً غیر باریز و به صورت پوسته ای ثانویه که با سقف اصلی فاصله دارد اجرا می گردد. رسمی، هندسه مفید و منظمی دارد. رسمی انعطاف پذیری ندارد و در هر زمینه ای قابل اجرا نیست. طرح شبکه هندسی رسمی مبتنی بر تقسیم دایره است.

رسمی بندی مادر دو نوع سقف سازی است. یکی یزدی بندی و دیگری کاسه سازی. هر دو سقف مذکور از ترکیب واحدهایی پدید می آید که خود جزئی از یک یا چند شبکه رسمی اند.

۴- کدام عبارت در ارتباط با رسمی بندی صدق نمیکنند؟

- a) در رسمی های قالب شاغولی دو نیم قوس تشکیل دهنده قوس اصلی آنها در یک امتداد قرار نمیگیرند.
- b) تنها رسمی ها قالب شاغولی میتوانند باربر باشند.
- c) قوس اصلی در رسمی های قالب سرسفت شکسته شده است.
- d) در رسمی های یک پا شمشه وسط بر هیچ یک از اضلاع مستطیل زمینه مماس نمیشود.

تست شماره ۱۵۹ کارگاه نکته و تست ۱۴۰۰

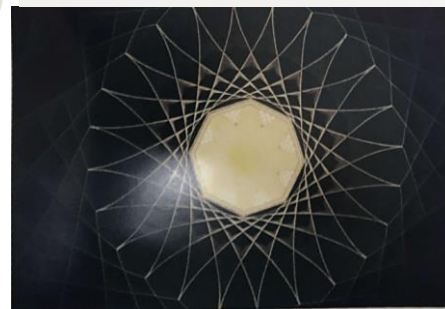
رسمی بندی:

شبکه ای مرکز گرا، از تقاطع منظم قوس های هم اندازه ای که به دور مرکزی دایره ای دوران می کنند، این قوس ها بر روی پایه های متقابل قرار می گیرند و بر روی رئوس آنها عرفچین ساده ای به نام شمشه قرار دارد.

کاربرد: ۱. گاه زیر پوسته مدور یک گنبد با نیم طاق را می پوشاند، ۲. زمانی در منطقه انتقال پایه به طاق ظاهر می شود ۳. زمانی هر دو قسمت یعنی منطقه انتقال و سقف را در بر می گیرد. در پاره ای موارد این عمل آخر نه فقط با یک رسمی که با استفاده از چند رسمی کنار هم نشسته با بر هم سوار شده انجام می پذیرد.

تصویر ۱۳. رسمی

الف. سقف فضای میانی کوشک باغ دولت آباد در یزد
ب. آلت های رسمی: ۱. شمشه، ۲. ترنج، ۳. پاباریک

تغییر بستر آب در حین جاری بودن:

- ❖ بسترهای آب به صورت های گوناگون جوی، نهر، حوض، آبنا، استخر، دریاچه، سرسره، آبشار و یا ترکیبات آنها مانند حوض در حوض، حوض در جوی و ... در آمده است
- ❖ هنگامی که نهر سفر خود را آغاز می کند، در بسترهای متفاوت با شکلی دگرگون ظاهر می شود. این انتخاب، میل به ایجاد وحدت در عین کثرت به وسیله آب را نشان میدهد.

استفاده از اشکال خالص در بسترهای آب:

- ❖ نهرها در امتداد محورها و همیشه مستقیم، صاف و مستطیل شکل بوده اند. صورتهای غیر منظم یا مارپیچ در آنها دیده نمی شود و مورد پسند نبوده است.
- ❖ تقاطع جویها ونهرها نیز به صورت عمود برهم اتفاق می افتد.
- ❖ حوض هامربع، مستطیل و هشت ضلعی اند، یا ترکیبی از اینها به صورت ستاره هشت پر یا چلیپا. از حوض گرد به ندرت استفاده شده است. البته ترکیبی از نیم دایره ها با اشکال راست گوشه یا حوض هایی که به زمینه فرش (بدون لچکی های آن) و یا ترنج بی شباهت نیستند مصادیقی دارد
- ❖ جالب این که گرایش به اشکال منظم به حدی است که حتی هنگامی که حوض کوچک جای خود را به دریاچه ای در میان باغ میدهد باز شکل منظم آن حفظ می شود.

۷۸- کدام عبارت، توصیف «گوشواره» در معماری اسلامی ایران است؟

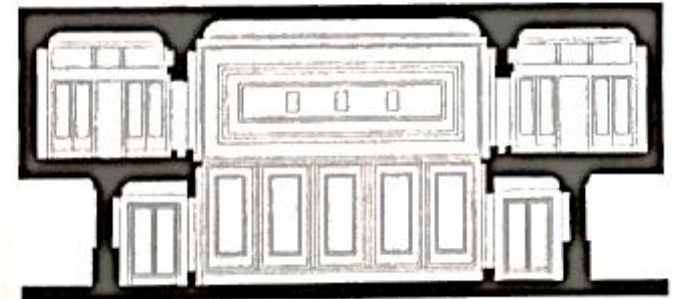
(۱) حجره‌ای در طبقه دوم گوشک واقع در میانه باغ

(۲) اتاقی در طبقه بالای خانه مشرف به فضایی بزرگ‌تر

(۳) حجره‌ای در طبقه دوم مشرف به گنبدخانه در مسجد

(۴) اتاقی در انتهای فضایی بزرگ در مدرسه و کمی بالاتر از آن

عناصر کالبدی

مثال تالار و اتاق های گوشواره

دری

روی آکس اصلی بنا قرار دارد و دارای اهمیت بیشتری نسبت به سه دری است، دید گستره تری نیز نسبت به سه دری دارد

گوشواره

در طبقه ی دوم و روی راهرو قرار داشته و با پنجره به تالار باز می شود.

تهرانی

آفتاب گیرترین اتاق خانه های ایرانی در شمال حیاط، زمستان نشین

مضيف - دارالضيافه

مکان ضیافت و محل مهمان‌خانه، فضایی از خانه که مجزا یا پیوسته در کنار خانه‌های مردم عرب ساخته می‌شود. مضيف‌ها محل تجمع عشیره هستند و محل حضور شیخ طایفه و اجتماع مردم جهت مشورت و رتق و فتق مسائل و مشکلات عشیره و محل است‌یکی از رسوم رایج در مضيف مراسم قهوه خوری نام دارد.

دالان

دالان ساده ترین جزء فضای ورودی است که تامین ارتباط و دسترسی بین دو مکان ، مهمترین کارکرد اصلی آن به شمار می آید . در برخی از انواع بناها مانند خانه ها ، حمام ها و در مواردی مسجدها و مدرسه ها ، تغییر امتداد و جهت مسیر عبوری در دالان صورت می گرفته است . به این ترتیب مسئله محرمیت توسط دالانی که در امتدادی غیر مستقیم به حیاط منتهی می شد حل می کرده اند . دالان از لحاظ کالبدی فضای ، باریک و کم عرض است . البته عرض دالان ها متناسب با کارکرد بنا و عده استفاده کنندگان از آنها تعیین می شده است . عرض دالانهای مساجد و مدارس بزرگ به طور متوسط بین 2 و 5/3 متر و عرض دالان خانه های کوچک به طور متوسط حدود یک متر است

صفحه ۲۸ از جزوه کارگاه

جزوات سه گانه

صفحه ۲۳ از جزوه کارگاه

خشت و خیال

کلاس های جامع تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجی

@tarikh_memari00

@tarikh_tests

۱۴۰۰-۹۹

۷۹- کدام مورد، دربارهٔ تصویر روبه‌رو درست است؟

۱) محراب گنجه‌بری شده مربوط به دوران ایلخانان

۲) سنگ مزاری حجاری شده مربوط به دوران ایلخانان

۳) بخاری دیواری گنجه‌بری شده مربوط به دوران قاجاریان

۴) بخشی از سردر منبت‌کاری شده مربوط به دوران سلجوقیان

تصویر ۱۵. نقش‌پردازی با گچ

الف. مقبره پیربکران در حومه اصفهان

ب. ایوان اصلی مقبره سید شمس‌الدین در یزد

ج. تزیینات گچی مقبره سلطان محمد خدابنده (الجاتیو) در سلطانیه

د. محراب مسجد در مجموعه شیخ احمد جام، تربت جام

هـ. محراب معروف به الجاتیو در نمازخانه غربی مسجد جامع اصفهان

و. طاقی. مجموعه پایزید بسطامی در بسطام، ایوان اصلی مسجد جامع. محراب

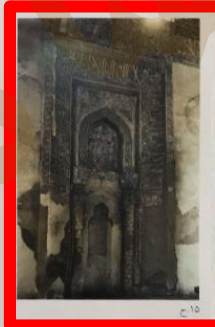
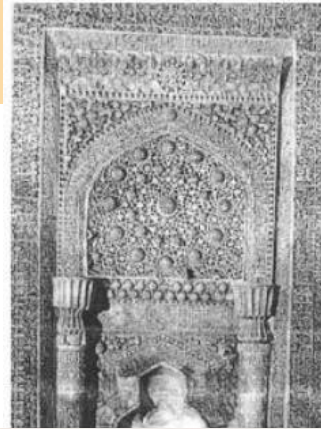
مسجد جامع، مقبره سردر ورودی مجموعه

ح. ل. تصویر کلی و کتیبه ثلث محراب مسجد جامع مرند

ث. تزیینات محراب در زیارت شرف (در نزدیکی سرخس)

صفحه ۷۰ از جزوه کارگاه خشت

وخیال

کلاس
های
بایع
تاریخ
معماری
معاصر
۱۴۰۱ کنکور
ارشد و
دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجی

@tarikh_memari00
@tarikh_tests

۱۴۰۰-۹۹

20

صفحه ۹۸ از جزوه کارگاه
خشت و خیال

۸۰- کدام یک از ترکیبات دورنگی به کار گرفته شده در آثار معماری اسلامی ایران متأخرتر است؟

(۱) خاکی و سفید

(۳) لاجوردی و فیروزه‌ای

(۲) فیروزه‌ای و خاکی

(۴) لاجوردی و طلایی

ترکیبات رنگ‌ها

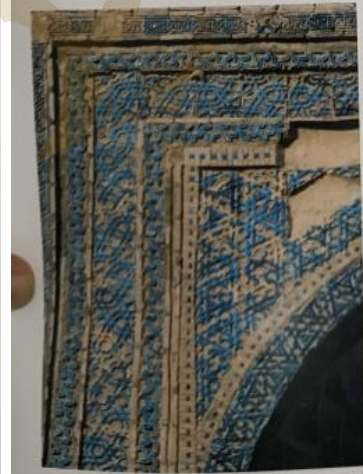
انواع ترکیبات رنگی موجود در آثار معماری اسلامی ایران نیز، همچون تعداد رنگ‌های مورد استفاده، محدود و بالنسبه مشخص اند. هنگامی که ترکیبات رنگی به پیچیده‌ترین حالت خود می‌رسند باز هم تعداد رنگ‌هایشان در قاب‌های مستقل سطوح رنگین از شش یا هفت رنگ تجاوز نمی‌کند.

ترکیبات ۲ رنگی:

ساده‌ترین انواع رنگ آمیزی را تشکیل می‌دهند.

ترکیب خاکی و فیروزه‌ای: (نخستین ترکیب رنگینی تاریخ معماری و مصادیق آن در مناره‌ها و مقبره‌های قرن ششم) و ترکیب خاکی و لاجوردی، و فیروزه‌ای و لاجوردی ترکیب سفید با فیروزه‌ای و سفید با لاجوردی (اکثر کتیبه‌های خط ثلث کاشی‌کاری شده ملاحظه شده است).

ترکیب طلایی و فیروزه‌ای، طلایی و اخرا، طلایی و سبز و ترکیب بی نظیر طلایی و لاجوردی (بیشتر در آثار نقاشی روی گچ، مصادیق آن در مقابر متبرک و قصرها)

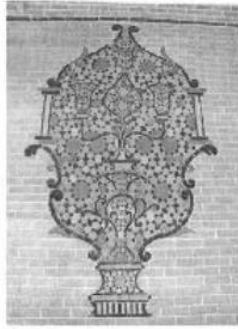

تصویر ۲. نمونه‌هایی از ترکیب دو رنگی
الف. فیروزه‌ای و لاجوردی (کتیبه از خط بنایی، سر در خانقاه مجموعه شیخ عبدالصمد در نظر)
ب. خاکی و فیروزه‌ای (نقش گره، مجموعه بایزید بسطامی)
ج. لاجوردی و طلایی (تاربندی، سقف چینی خانه در مجموعه مقبره شیخ صعلی الدین در اردبیل)
د. لاجوردی و سفید (کتیبه ثلث، ایوان مقبره امامزاده اسماعیل در اصفهان)

معماری

۸۱- نقش روبه‌رو، مربوط به کدام دوره از ادوار تاریخی معماری اسلامی ایران است؟

- (۱) کاشی معرق مربوط به دوره صفویان
- (۲) کاشی معرق مربوط به دوره تیموریان ←
- (۳) کاشی هفت‌رنگ مربوط به دوره قاجاریان
- (۴) کاشی هفت‌رنگ مربوط به دوره صفویان

اما...

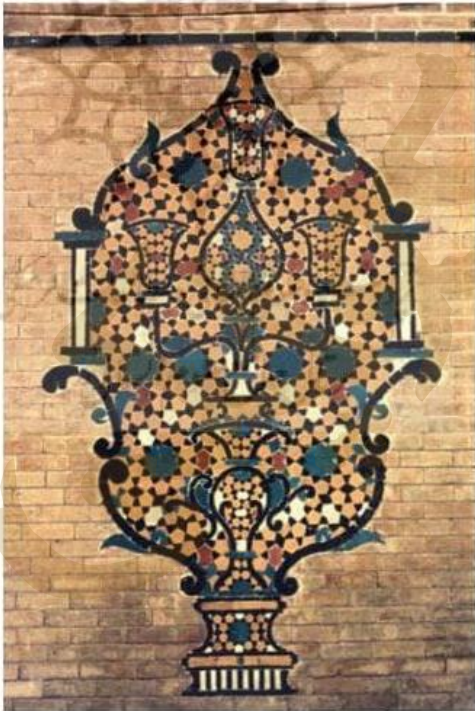
سوال کاملاً اشتباه طراحی گردیده است.

تصویر نشان دهنده ی کاشی **معرقی** در دیواره های هشتی ورودی غربی مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار) در دوره **قاجار** است که در گزینه ها وجود ندارد.

اما کاشی دارای مقیاس دور و نزدیک نیست

در کاشی های دوره صفوی گل ها چند مقیاس دارند.

مقیاس ریز برای دیده شدن از نزدیک و مقیاس درشت برای دیده شدن از دور که این ویژگی در معرق **تیموری** دیده نمیشود و گزینه **صحیح** ماست.

۸۲- بنای یادبود توماس جفرسن در واشینگتن را چه کسی طراحی کرد و در طراحی آن از الگوی معماری کدام مورد

الهام گرفت؟

- (۱) جان راسل پوپ - معبد پانتئون
(۳) شارل لانفان - طاق نصرت کنستانتین

- (۲) هنری بیکن - معبد آتنا پارتنون
(۴) پل فیلیپ کرت - میل ترازان

ساختمان نئوکلاسیک در پارک غربی پوتوماک در ساحل رودخانه پوتوماک واقع شده است. توسط **جان راسل** **پاپ** طراحی و توسط پیمانکار فیلادلفیا جان مک شاین ساخته شده است.

کلاس
های
باجع
تاریخ
معماری
معاصر
۱۴۰۱ کنکور
ارشد و
دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجلی

@tarikh_memari00

@tarikh_tests

۱۴۰۰-۹۹

23

۱) ویکتور هورتا (۲) فرانک لوید رایت (۳) لویس سالیوان (۴) میس وان در روهه

• **رایت** اساس سبک آرمانی خود را بر تاکید بر ۳ اصل قرار داد :

۱- ضرورت درونی ابرازگری هنری

۲- ترکیب ساختاری

۳- کارکرد اندیشه و الهام از قالب طبیعی

خانه آبشار در پنسیلوانیای آمریکا، (۱۹۳۷-۱۹۳۴)

✓ تندیس در دل طبیعت یا طبیعتی در دل یک تندیس ؛

✓ شاهکار معماری رایت و اوج نظریه ارگانیک ؛

✓ حاصل ترکیب احجام و فضاهای طبیعی (بتن و سنگ طبیعی) - ترکیب و تشکیل عناصر آلی و عناصر ساخته و پرداخته انسان به صورت مکعب‌هایی با زوایای قائم و خطوط راست

✓ بر گفته رایت: «هیچ خانه‌ای نباید روی تپه باشد، بلکه باید جزئی و برآمده از طبیعت باشد، متعلق به آن باشد تا تپه و خانه بتوانند با هم زندگی کنند.» که این گفته او به بهترین شکل در خانه آبشار طراحی و اجرا شده است.

✓ دو ویژگی مهم خانه آبشار: ۱- پیوستگی طبیعی تمام اجزای آن ۲- آمیختن آن‌ها (اجزا) با مظاهر طبیعت ؛

✓ نکته مهم خانه آبشار: رویش عناصر معماری با عوارض و پدیده‌های طبیعی ؛

✓ رایت در خانه، آگاهانه قطعات سنگی را بر روی زمین و در کنار سطوح صاف و رنگ کرده بتنی قرار داد و تقابلی بین طبیعت و ساخته بشر به وجود آورد؛ به گونه‌ای که از سنگ اصلی کوه به عنوان فرش کف بهره جسته است.

✓ در مرکز کانون اصلی خانه آتشفشان قرار دارد که بر روی یک تخته سنگ واقع است. (همانند سبک مرغزاری او)

✓ خانه آبشار طراحی شده بر اساس یکسری المان‌های عمودی و افقی ؛ عناصر باربر عمودی این بنا کاملاً از سنگ‌های طبیعی و سقف‌های آن نیز به صورت یکپارچه از بتن و با اشکال مستطیلی ؛

✓ پلان صلیبی شکل این بنا در سه بعد گسترش یافته است به طوری که سلسله مراتبی زنده و پیچیده از تداوم و تداخل فضا را پدید آورد.

✓ رایت معتقد بود که ماهیت مصالح در ساختمان می‌بایست نشان داده شود به گونه‌ای که «شیشه به عنوان شیشه»، «سنگ به عنوان سنگ» و

«چوب به عنوان چوب» به کار رود.

۱) مسکن حداقل

۳) محل سکونت و تفریح

۲) استفاده بهینه از زمین

۴) مسائل شهری و قوانین شهرسازی

✓کنگره سیام (۱۱ کنگره) (کنگره بین المللی معماری مدرن)

- ۱- اولین تجمع معماران مدرن اروپایی است، که جهان از طریق آن با ایده های معماری و شهرسازی مدرن آشنا میشود.
- **گیدئون** انگیزه اصلی تشکیل آن را: (۱) حمایت مالی الن دو ماندرو که ایده سیام را در ملاقات با لوکوربوزیه و گیدئون، برلافه، گورکیان، هرننگ، هانز مایر، ریتولد، کریپیوس، آلتو ارائه نمود. (۲) سامان دادن و حمایت از کار معماران مدرن در دفاع از طرفها
- **هدف:** در معماری: استفاده از مصالح مدرن و سبک بین الملل و در **شهرسازی:** شهر عملکردی و جدایی ممل تفریح، کار و سکونت
- **اولین سیام:** سال ۱۹۲۸ به همت الن ماندرو در قصر لا ساراز در نزدیک لوزان سویس با همکاری لوکوربوزیه و گیدئون - **ارائه** (راهکارهای عملی جهت همسو کردن معماری با واقعیت های اجتماعی
- **دومین سیام:** سال ۱۹۲۹ در فرانکفورت و مهمترین موضوع آن **مسکن حداقل** بود. مهمانان ویژه: والتر گروپیوس و آلوار آلتو
- از دستاوردهای کنگره: تدوین یکسری نقشه و گزارش جهت فانه های ارزان قیمت
- **سومین کنگره:** سال ۱۹۳۰ در بلژیک با عنوان **استفاده بهینه از زمین** (فانه های یک یا چند طبقه و یا آسمانخراشها)، سفنرانان: گروپیوس، لوکوربوزیه و ریچارد نویترا
- **چهارمین کنگره:** سال ۱۹۳۳ به پیشنهاد **مارسل برویر** و با مساعدت لوکوربوزیه در **کشتی پاتری** از ماریس به آتن و موضوع آن: **مسائل شهری و قوانین شهرسازی و بررسی نقشه شهری ۳۳** شهر از جمله لندن، پاریس، آتن و... و تدوین قطعنامه "شهر کارکردی" و لی برعکس همایش های قبلی گزارش رسمی منتشر نشد و تنها در سال ۱۹۴۱ مدارک بی نامی که عنوان **منشور آتن** را سرلومه خود داشت. جدایی کامل عملکرد ها در شهر و قرارداد کمربند سبز بین آنها.
- **پنجمین سیام:** سال ۱۹۳۷ در پاریس و موضوع اصلی در باب **ممل سکونت و تفریح**
- **ششمین سیام:** بعلت جنگ جهانی دوم از ۱۹۳۹ به ۱۹۴۷ به تعویق افتاد در انگلستان.
- مامصل همایش در ۱۹۵۱ در زوریخ با عنوان ده سال معماری نو منتشر شد. برای اولین بار **بمٹ زیبایی شناسی معماری** - هفتمین سیام: سال ۱۹۴۹ به همت معماران ایتالیایی در برگامو
- قرار بود بمٹ های لوکوربوزیه و سیام فرانسوی مطرح شود ولی بیشتر بمٹ ها آزاد مطرح شد
- **هشتمین سیام:** سال ۱۹۵۱ در لندن و توسط گروه انگلیسی MARS، **موضوع قلب شهر و مق عابر پیاده و مرکز شهر**
- **نهمین سیام:** (با عنوان **سکونتگاه**) سال ۱۹۵۳ توسط گروه فرانسوی **آسکورال** با موضوع شهرسازی با عنوان **محیط طبیعی انسان** و کوشش شد رابطه فرد با اجتماع از **جهات مختلف (ورای چهار دیواری فانه)** بررسی شود
- **دهمین سیام:** سال ۱۹۵۴ توسط گروه ده (Team X) در یوگسلاوی و با موضوع **محیط زندگی انسان و علوم رفتاری آن و مخالفت با منشور آتن**. به رهبری آلدو وان یک و هرمان هرتز برگر از **ملال آوری معماری عملکردگرا/اولین مخالفت با معماری مدرن**. تیم ۱۰ فواهان مشارکت اجتماعی شهروندان بودند.

کلاس های جامع تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۰ کنکور ارشد و دکتری

گروه تخصصی سید علی رضا لویجی

@tarikh_tests @tarikh_memari00

- (۱) تادو آندو (۲) محسن فروغی (۳) کامران دیبا (۴) هانس هولاین

۱۱. ساختمان هانس، در وین، ۱۹۹۰، هانس هولاین (معمار اتریشی)

✓ سایت ساختمان درست مقابل کلیسای گوتیک «زانک اشتفان» قرار دارد.

✓ از نکات بارز این بنا، استقلال بین پوسته بیرونی مجموعه و اسکلت آن است.

✓ استفاده از شیشه در قسمت‌هایی از نما به خصوص در برجک مدور ملهم از آثار اتو واگنر باعث منعکس شدن تصویر کلیسای گوتیک در اثری مدرن و ایجاد رابطه با آن می‌شود.

✓ هولاین با استفاده آگاهانه از پتانسیل‌های نما به خصوص فرم استوانه‌ای آن، سعی نمود تا فضای داخلی مجموعه را متناسب با فضاهای پر و خالی نما طراحی نماید.

از دیگر آثار هانس هولاین می‌توان به مغازه شمع‌فروشی رتی (Retti) (۱۹۶۵)، مغازه جواهرفروشی شولین، ۱۹۷۲، آزانس مسافرتی هر سه در وین اتریش، تالار فیلارمونیک در برلین،

(۱۹۵۶-۶۳)؛ طراحی داخلی موزه آبگینه و سفالینه در تهران اشاره کرد.

۸۶- تمایل حکومت‌های دیکتاتوری میان دو جنگ به‌ویژه در آلمان و روسیه به کدام سبک معماری و به کدام دلیل بود؟

- (۱) سبک معماری عامه‌پسند؛ به منظور جذب پیشینهٔ موافقت و حمایت تودهٔ مردم
- (۲) پدیدآوردن سبک‌های معماری انحصاری؛ برای ایجاد تمایز و نشان دادن برتری و دنگ حکومت‌ها
- (۳) سبک نئوکلاسیسیسم یا معماری برآمده از سنت‌های دیرین **به منظور تقویت احساسات ملی‌گرایانه**
- (۴) معماری مدرن و بهره بردن از جدیدترین ساخت‌مایه‌ها و تکنیک‌ها؛ به منظور نشان دادن روحیهٔ تحول‌خواهی

متفاوت بود. سبک‌های بین‌المللی که به خصوص برای مسکن، امی مهم بود، دسترس یافت و توسط شمار محدودی از معماران اجراء شد و در حقیقت، برای خوانندگان مجلات معماری، تا پس از جنگ جهانی دوم، سلیقه مردم در نظر گرفته می‌شد. بیشتر معماران، هانه‌ها به شکل سبک تاریخی داشتند. معماری بخصوص در زمان هیتلر در آلمان و استالین در شوروی، در اصل سبک نئوکلاسیکی بود که در روح خود باقی ماند. معماری تجاری از هر سبکی برای سودمندی و رسیدن به مقاصد خود استفاده می‌کرد که در میان این سبک‌ها عمدتاً «مدرن آرت» و «آرت دکو» بودند. این سبک‌ها برگرفته از قواعد هندسی و سادگی و بی‌آرایش حاصل از مَدَرَنیسم بودند.

صفحه ۲۶ از جلد دوم کلاس جامع

آرت دکو

معمار به صورت آزادانه به طراحی بنا با استفاده از اشکال و فرم‌های بدیع و به کارگیری نقوش و تزیینات فراوان می‌پرداخت و به نوعی سر در گرو دوران ماقبل یعنی اکلیتیسیسم دارد. هرچند که حضور اکلیتیسیسم محسوس نیست. از نقوش گیاهی، موتیف‌های شرقی و یا هر فرم دیگری که به‌نوعی احساس مخاطب را برانگیزد در خلق فرم‌های دکوراتیو معماری استفاده مینماید.
مثال: هتل تاسل اورتا

• خرد ستیز (گرایش اول هنرنو)

اکسپرسیونیسم

معمار با به کارگیری و ترکیب اجمام و عناصر به نحوی بدیع به بیانی مجرد از ارزش‌های مستتر در آن می‌پرداخت. به دنبال بیان یک مطلب و یا مطالبی است که حاوی ارزش‌های مخفی در یک پدیده اثر و یا جامعه است.

اکسپرسیونیسم
فرمالیستی

فرم در آن نقش اساسی و بنیادی را بازی میکند.
مثال: پاپیون و روکلا اثر پوپلنتزیک

اکسپرسیونیسم
آرمانگرا (ایده آلیسم)

در دهه دوم و سوم قرن بیستم و تحت تاثیر حکومت‌های فاشیستی، نازیستی و سوسیالیستی پدید آمد که پیامی آرمانی داشت. بیانگر قدرت و یا دیگر ارزش‌ها و آرمان‌های نظام جدید حکومتی گردیدند که با تاکید بر ملی‌گرایی و قوم‌گرایی افراطی به دنبال ارایه یک هویت جدید ملی بودند و در فرهنگ‌های هنری از آن به **رمانتیسیسم ملی** یاد میشود.

پره-مدرن

معماری اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم که ادامه دهنده مستقیم معماری گذشته اروپا نمیباشد. اجمام ساختمانی تمایل به شکل‌های ساده و روشن هندسی یافته و ایجاد تنوع از طریق بازی با اجمام و صفحات صورت می‌گرفت. استفاده از تزیینات و نقوش به اشکالی ساده تر و یا به حداقل رسیده و یا کلاً حذف شده است.
مثال: ویلا مولر آدولف لوس

• خرد گرا (گرایش دوم هنرنو)

تحت تاثیر مستقیم قوانین و منطق علوم پیشرفته جدید، نیازهای زمانه و شرایط عینی جامعه

نیوکلاسیک
خردگرا
(مونومنتالیسم)

تحت تاثیر معماری نیوکلاسیک اروپا و با تعدیل ویژگی‌های پرتمش با رعایت برخی اصول سبک نیوکلاسیک مانند نظارت و ترکیب سبک با بهره‌گیری از تکنیک‌های جدید ساختمانی و اصول منطق‌گرایی با حذف بخش عمده‌ای از تزیینات در قالب اشکالی ساده تر ایجاد شد
مثال: موزه مردم‌شناسی تروکادرو

کلاس‌های جامع تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لویجی

@tarikh_tests
@tarikh_memari00

۱۴۰۰-۹۹

«معماری مبتکر که با تمام نیرو می کوشید شکل‌هایی سراپا عاری از سنت و تا حد امکان نزدیک به بی‌قاعدگی جاری در طبیعت بیافریند»

- (۱) فرانک لویید رایت ← (۲) آنتونی گائودی (۳) چارلز رنه مکینتاش (۴) اریک مندلسون

گایودی معمار مبتکری شد تا با مقام نیرو می‌کوشید. شکل‌هایی سراپا عاری از سنت و تا حد امکان نزدیک به بی‌قاعدگی طبیعت بیافریند. او لایه‌های عظیم سنگ برش خورده را با موج‌های بی‌قرار روی هم نهاد و بر روی هم از بکار گرفتن خط مستقیم خودداری کرد سطوح سنگ همچنان زیر و زمخت رها شده‌اند و مانند صخره‌ی فرسایش دیده طبیعی به نظر می‌رسند. سردرهای ورودی به غارهای فرسایش دیده‌ی دریایی شباهت دارند.

ناتورالیسم پرشور، و تلاش برای گریز از هر گونه خشکی مصنوعی به پویایی بی‌شکل طبیعت هیچ‌گاه گیراتر از این بیان نشده‌است. کارگودی، خویشاوند معنوی نقاشی و پیکر تراشی اکسپرسیونیستی است.

آنتونی گایودی

تست شماره ۴ و ۱۱۲ کارگاه نکته و تست ۱۴۰۰

- ✓ خلاق‌ترین و اثرگذارترین معمار سبک هنر نو در شهر بارسلون اسپانیا؛
  - ✓ جزء معماران اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم و آغازکننده معماری بیان‌گرا (اکسپرسیونیستی) محسوب می‌شود.
  - ✓ گائودی معتقد بود که در طبیعت هیچ خط مستقیمی وجود ندارد به همین دلیل در کلیه کارهای او هیچ‌گاه خط مستقیم چه در طرح کلی و چه در جزئیات آن دیده نمی‌شود.
  - ✓ گائودی «طبیعت» را به عنوان منبع الهام در تزئین ساختمان‌های خود انتخاب کرد.
  - ✓ تزئینات ساختمانی آثار او با قالب‌پذیری تندیس‌وار و مجسمه‌ای منقوش شکل گرفته است.
  - ✓ گائودی از نور و موزائیک‌های چندبخشی در کارش استفاده می‌کرد.
  - ✓ وی با وجود استفاده از منابع و اشکال تاریخی در طرح‌های خود، هیچ‌گاه تقلید صرف از گذشته را مد نظر خود قرار نداد - استفاده گذشته به صورت جدید و بدیع و با طرح‌ها و جزئیات نوظهور
  - ✓ کارهای آنتونی گائودی قرابت خاصی با مفاهیم و با عناصر معماری اکسپرسیونیسم دارد.
  - ✓ کارهای او در اسپانیا با عنوان جنبش «مدرنیسم کاتالان» نوعی بیان اکسپرسیونیستی و نئوگوتیک از هنر آرت نئوو خوانده می‌شود.
  - ✓ آثار گائودی هم سنت‌گرا و هم مدرن است - چرا؟ زیرا مفاهیم بنیادی ساختمان‌های او را می‌توان در معماری قرون وسطا، تزئینات معماری اسلامی، طرح‌ها و اندیشه‌های بیان شده ویوله لودوک، مصالح مدرن انقلاب صنعتی و فرم‌های طبیعی جست.
  - ✓ معماری نخستین گائودی به جریان عمده احیای شیوه گوتیک تعلق دارد. (گوتیک مدیترانه‌ای - یک سبک منحصر به فرد از ترکیب تأثیرات آرت نئوو و گوتیک ؛
  - ✓ کارهای گائودی یک طبیعت ارگانیک واقعی را بیان می‌کند و در تزئین فرم‌های سینوسی، از سنگ پرداخت شده یا موزائیک‌های رنگارنگ استفاده می‌کند.
  - ✓ هفت اثر مشهور وی در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده‌اند.
  - ✓ گائودی در اواخر قرن نوزدهم مجتمع خواهران ترزیان، برج بلسگوارده، خانه باتلو و خانه میلا را ساخت که تنها پوسته بیرونی آنها تابع مقررات جاری شهرسازی بود.
- تذکر: طراحی اولیه گائودی شامل طراحی میلمان می‌شد، هم‌چنین وی برنده جایزه طراحی میلمان خیابان‌ها و مسیرهای شهری در بارسلون شد، این پروژه‌ها وی را به سمت معماری تزئینی و هنر آرت نئوو هدایت کرد.

"اجرای پر پیچ و خم دیوارهای داخلی با استراکچر بتنی و تأثیر معماری سبک و سیال بیرونی روی معماری داخلی" از ویژگی معماری کدام معمار زیر است؟

1. اریخ مندلسون
2. هانس پونلز ریخ
3. آنتونی گائودی
4. رایت

کدام گرایش در کارهای آنتونی گائودی به چشم نمی‌خورد؟

- (a) اندیشه‌های سوسیالیستی
- (b) سوررئالیسم
- (c) اکسپرسیونیسم
- (d) نگاه آبستره

۱) آگوستوس پیوجین

۲) آنتونی گائودی

۳) هنری لایبروست

۴) جرج گیلبرت اسکات

صفحه ۲۶ از جلد دوم کلاس جامع

دوران روشنگری اول - رومانتی سیزم

سبک های لمبایی - نیوگوتیک انگلستان

نوزدهم - پارلمان لندن

پیوجین در زمره مهم ترین معماران نئوگوتیک و اولین طراح قرن نوزدهم بود که با دیدگاهی کاملاً مذهبی و تحت تأثیر اندیشه های جان راسکین، معماری گوتیک را به عنوان سبک غالب قرن نوزدهم بسط داد.

اندیشه های پیوجین از دو نظریه مهم معماری حمایت کرد: ۱. کارکردگرایی، ۲. ارزیابی اخلاقی.

کارکردگرایی را بعدها ویلیام ماریس و جیمیان نهضت «صنایع و حرف» انگلستان بسط و توسعه دادند و در آلمان والتر گروپیوس با بهره گیری از کارکردگرایی برنامه آموزشی باهاوس را تدوین نماید.

پیوجین نیز هم چون راسکین معنویت در معماری را تبلیغ می نمود.

پیوجین با همکاری سر چارلز بری، «ساختمان جدید مجلس» را در سال های ۱۸۶۵ - ۱۸۴۰ در انگلستان ساخت.

در این مجموعه سایت پلان و احجام معماری در هم خوانی خاصی نسبت به هم طراحی شده اند.

طراحان با علم به قاعده گریزی معماری گوتیک، سعی کرده اند تا عناصر و مفصل بندی احجام بنا تقارن و هم خوانی بناهای کلاسیک را القاء نمایند.

تذکر: انقلاب صنعتی، سیلی از کالاهای ارزان و بدقواره را روانه بازار کرده بود، کار ماشینی جای کار دستی را گرفت، و مردانی چون پیوجین به ضرورت احیای کارهای دستی قدیم که سرشار از صداقت و ظرافت بود، اعتقاد پیدا کردند. لیکن طرح ساختمان پارلمان انگلستان، با وجود گروه برج های تماشایی اش، گوتیک اصل نیست.

تست شماره ۹۱ کارگاه نکته و تست ۱۴۰۰

۱. کدام گزینه در کتاب «اصول صحیح» پیوجین بر آن تأکید نشده است؟

(a) تطابق ساختمان با مصالح بومی

(b) فرم تابع عملکرد

(c) هدف و عملکرد مشخص در معماری

(d) تزئینات هماهنگ با عملکرد

سر چارلز بری و آگوستس پیوجین، ساختمان جدید مجلس، انگلستان. (۱۸۴۰-۶۵).

کلاس های تاریخ معماری معاصر ۱۴۰۱ کنکور ارشد و دکتری

گروه آموزشی: سید علی رضا لوجلی

@tarikh_memari00

@tarikh_tests

۱۴۰۰-۹۹

صفحه ۳۰ از جلد اول کلاس جامع

۸۹- ساختمان گالری خودروها مربوط به کدام نمایشگاه صنعت در اروپا بود و چه کسی آن را طراحی کرد؟

(۲) نمایشگاه ۱۸۵۱ لندن - توماس دونالدسن

(۴) نمایشگاه ۱۸۸۹ پاریس - گوستاو ایفل

(۱) نمایشگاه ۱۸۵۱ لندن - جوزف پاسکتن

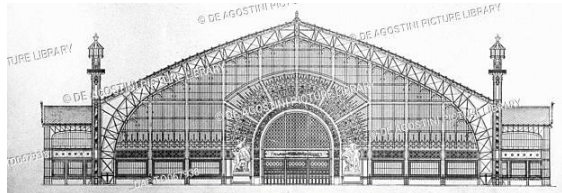
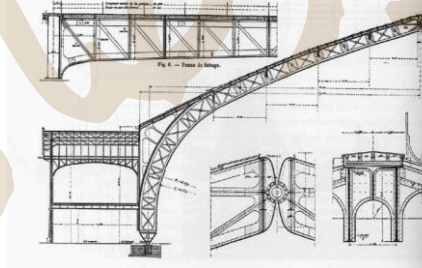
(۳) نمایشگاه ۱۸۸۹ پاریس - فردینان دوتر

بریان روشنگری <وم-ریالیم>

نمایشگاه‌ها-سومین نمایشگاه بین‌المللی پاریس

سومین نمایشگاه بین‌المللی پاریس-تالار ماشین‌ها

- ✓ «تالار ماشین‌ها»، توسط شارل دوتر و سه مهندس سازه به نام‌های کنتامن، پی‌بیرون و شارتون بین سال‌های ۱۸۸۸ و ۱۸۸۹ طراحی و ساخته شد.
- ✓ این ساختمان برای نمایش آخرین و جدیدترین انواع ماشین‌آلات و تولیدات صنعتی بود.
- ✓ تکنولوژی ساخت تالار ماشین‌ها، تحولی در حیطه مهندسی بود و ابعاد آن از ابعاد هر ساختمان دیگری که قبل از آن ساخته شده بود پیشی گرفت.
- ✓ دو جانب این تالار با شیشه‌های عظیم پوشیده شده بود، (دیوارهای شیشه‌ای دو انتها هم‌چون پرده‌هایی شفاف بین فضای داخلی و خارجی قرار می‌گرفت و انسجام خاصی بین فضاهای بیرون و درون ایجاد می‌نمود)
- ✓ مصالح به کار رفته در ساختمان تالار ماشین، تماماً مصالح جدید، یعنی شیشه و فولاد بود.
- ✓ دهانه وسط این بنا با خریای فولادی به طول ۱۱۵ متر پوشیده بود که رکورد استثنایی در صنعت ساختمان در این زمان بود.

تاریخ معماری

صفحه ۲۳ از جلد چهارم کلاس جامع

۹۰- در طراحی کتابخانه بریتانیا در لندن توسط کالین ویلسون، استفاده از آجر قرمز و تعریف ورودی پر نور نتیجه

تأثیر پذیری از کدام معمار و پروژه است؟

(۱) آلوار آلتو، مرکز انزو گوتزایت

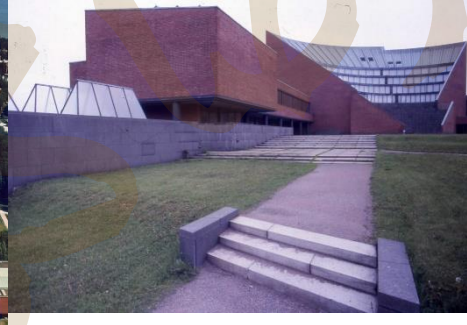
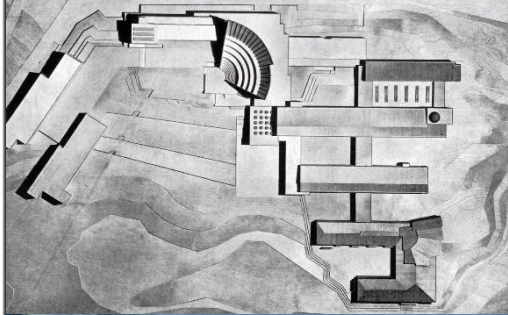
(۳) آلوار آلتو، انستیتو تکنولوژی فاینلند

(۲) لویی کان، موزه هنری کیمبل

(۴) لویی کان، آزمایشگاه پژوهش های ریچاردز پنسیلوانیا

آلوارو آلتو-

helsinki university of technology-Otaniemi finland

ویلسون

The British library

